

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Eylül-Ekim 1988

Sayı: 220

İZMİR'DE

ÇILAN DAVA

ONUÇLANDI

Mahkeme Kararı:

1. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ

ESAS NO : 987/810
KARAR NO : 988/25
C. SAV. NO : 987/6757

Hüküm kesinleşmiştir

YARGIÇ : ALT. BAŞKAL 15088
C. SAV. YRD. : ABDULLAH ERGİN 18685
TAKZİM : ZUBAİR BALTACIOĞLU 1298
DAVACI :
SANIKLAR : 1- YÜKSEL YONMAZ Mahmut oğlu, 15088

**"TÜRK-İŞ'İN ÇALIŞMALARI
SİYASİ FAALİYET DEĞİLDİR"**

Aslı meh. nbf. kayıtlı. Bu itibarla, sanıklara atılı suçun kasit unsuru, emnele alınan ve rın savunmalarının aksine, hükümlendirilmelerine yeterli ve inandırıcı delil elde olunamadığından atılı suçtan tüm sanıkların BERAATLARINE karar verilmiştir. Sanıklardan yargılama gideri alıncasına yer cinsine, emnele alınan ve işyeri suç teşkil etmeyen bildirilerin karar kesilmesinde ilgili yendikaya göre verilmesine ilişkin isteğe uygun ve yargıtay yolu arıl olmak üzere verilen karar sanıkların Mehmet Aslanın yokluğunda diğer sanıklar ile tüm sanıklar vekili için yüzlerinin açışa olundu. 21.1.1988

SÖZLEŞMELİ

PERSONEL

DAVASINI

İŞÇİLER KAZANDI

Yargıtay 9.Hukuk Dairesi Kararı:

"SÖZLEŞMELİ

PERSONEL UYGULAMASI

ANAYASA'YA

AYKIRIDIR..."

EVREN, TÜRK-İŞ'i ziyaret etti

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

OCAK-ŞUBAT 1988 Sayı: 220

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :

HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

YAZI KURULU :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

TEKNİK DÜZENLEME:

TURGAY ÇERŞİL

FOTOĞRAFLAR:

NIHAT ÜSTÜN

DİZGİ BASKI :

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL: 34 14 71

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

BASKI TARİHİ : 29.02.1988

İçindekiler

1	CUMHURBAŞKANI KENAN EVREN'İN ZİYARETİ
4	"TÜRK-İŞ'İN ÇALIŞMALARI SİYASİ FAALİYET DEĞİLDİR."
8	TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU OLAĞANÜSTÜ TOPLANTISI.
11	TÜRK-İŞ'TE BASIN TOPLANTISI. (EK ZAM ELEŞTİRİLDİ)
12	SÖZLEŞMELİ PERSONEL DAVASI'NI İŞÇİLER KAZANDI.
18	TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİ VE İMREN AYKUT'UN KARŞILIKLI ZİYARETLERİ
26	TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU 1987'Yİ DEĞERLENDİRDİ
38	KÖŞEMDEN
52	TÜRK-İŞ, "ZORUNLU TASARRUF YASA TASARISI"NI ELEŞTİRDİ

DERGİ EKİ:

İŞÇİ SAĞLIĞI VE
İŞ GÜVENLİĞİ (8)

CUMHURBAŞKANI KENAN EVREN TÜRK-İŞ'i ZİYARET ETTİ

Cumhurbaşkanı EVREN:

**“VAZİFEMİZ; MESELELERİ DİNLEMEK, İLGİLİLERE
ULAŞTIRMAK VE TAKİP ETMEKTİR...”**

* Ziyaret sırasında
Çalışma Bakanı ve
Ankara Valisi de
hazır bulundular.

Cumhurbaşkanı Kenan EV-
REN, 4 Şubat'ta TÜRK-
İŞ Genel Merkezi'ne gelerek,
Genel Başkan Şevket YIL-
MAZ ve Yönetim Kurulu Üye-
leriyle bir saatlik bir görüşme
yaptı.

Çalışma ve Sosyal Güven-
lik Bakanı İmren AYKUT, An-
kara Valisi Saffet Arıkan
BEDÜK ve TÜRK-İŞ Yönetici-

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, ziyaretinin anısına Cumhurbaşkanı EVREN'e bir plaket verdi.

leri tarafından kapıda karşılanan Cumhurbaşkanı **EVREN**, Genel Başkan **Şevket YILMAZ**'ın odasına çıkarken gazetecilere şunları söyledi:

“Ziyaret sebepimi merak ediyorsunuz. Ben şunun için geldim. Bir süre önce Sayın **YILMAZ** beni ziyaret etti. Ben de kendilerine, en kısa zamanda bir iadei ziyaret sözü verdim. Bir türlü gerçekleşmedi. Bugün hem ziyaret için hem de her müessesede olduğu gibi, bu müessesenin de meselelerini ilk ağızdan dinlemek için geldim”

Cumhurbaşkanı **EVREN**, daha sonra şunları söyledi:

“Bizim vazifemiz bu. Kuruşların meselelerini dinlemek, ilgililere ulaştırmak, hal yolunu araştırmak ve takip etmek.

Bunların dışında biz **YIL-**

*Cumhurbaşkanı **EVREN**'in ziyareti sırasında hazır bulunan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren **AYKUT** ile Ankara Valisi Saffet Arıkan **BEDÜK** ve **TÜRK-İŞ** Yönetim kurulu Üyeleri toplu bir hatıra fotoğrafı çektiler.*

MAZ'la eskiden beri tanışıyoruz. Göreceğim de geldi... Kendisini sadece televizyonda görebiliyorum. Bu vesileyle hizmet hasret gidereceğiz.”

YILMAZ da, Cumhurbaşkanı **EVREN**'in daha önce 1982 ve 1984 yıllarında olmak üzere iki defa **TÜRK-İŞ**'i ziyaret ettiğini hatırlattı. **EVREN**'in bu üçüncü ziyaretinden büyük mutluluk duyduklarını ifade eden **YILMAZ** daha sonra, “Sayın Cumhurbaşkanı'mız ziyaretinizin anısına bir de plaket sunmak istiyoruz size. Kabul ediniz... Aslında koyacak yeriniz yok ama” deyince Cumhurbaşkanı **EVREN** de, “Her zaman **TÜRK-İŞ**'e yer buluruz” şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanı **EVREN**'in **TÜRK-İŞ**'ten ayrılmasından sonra gazetecilere çok kısa bir açıklama yapan **YILMAZ**, Sayın Cumhurbaşkanı'mız meselelere bir hal çaresi bulunacağını söylediler. Sayın Bakanımız İmren **AYKUT** da, kendilerinin bu sözlerini aynı görüşü tekrarladı. Meselelerimizi ayrıntılı bir biçimde dinlediler” dedi.

***EVREN**'in **TÜRK-İŞ**'i ziyareti yaklaşık bir saat sürdü.*

SENDİKALAR YASASINA AYKIRI BİR UYGULAMA:

- ★ Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu'nun, Mesleki ve Teknik Eğitim Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu'na, sendika eğitim fonlarının % 25'inin aktarılmasını öngören maddesi, Sendikalar Yasası'na aykırıdır.

Mustafa BAŞOĞLU:

“Sendikaların bu fona para yatırmaları yasal olarak mümkün değildir.”

3 308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu'nun 32/2 h Maddesi, Mesleki ve Teknik Eğitim Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonu'na sendikaların, eğitim fonlarının yüzde 25'ini vermeleri ni öngörmektedir.

Bu durumun, 2821 Sayılı Sendikalar Yasası'nın 44 ve 47'nci maddesine aykırı olduğu değişik tarihlerde, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bildirilmesine rağmen, Bakanlık sendikalardan eğitim fonlarının yüzde 25'inin yatırılmasını ısrarla talep etmektedir.

Bu yanlış uygulamanın durdurulması amacıyla, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na 6 Ocak 1988 tarihinde TÜRK-İŞ bir yazı göndermiş, ayrıca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ve Milli Eğitim Bakanlarıyla çeşitli tarihlerde yapılan görüşmelerde

de bu konu ele alınmıştır.

TÜRK-İŞ'in başvurusundan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı konuyu bir yazı ile, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bildirmiştir.

BAŞOĞLU'NUN GÖRÜŞÜ

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Mustafa BAŞOĞLU, konuyla ilgili olarak, TÜRK-İŞ Dergisi'ne şunları söyledi:

“2821 Sayılı Sendikalar Yasası'nda, sendika eğitim fonlarının yalnızca üyelerinin mesleki bilgi ve tecrübelerini geliştirmek amacıyla kullanılabileceği gayet açık bir şekilde belirtilmiştir.

Bu nedenle, sendikalarımızın, 3308 sayılı yasaya göre kurulan fona, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın talep ettiği parayı yatırmaları yasal olarak mümkün değildir. Bu amaçla başlattığımız çalışmalar sonuçlandırılıncaya kadar önemle takip edilecektir.”

YASALARDAKİ

AYKIRILIKLAR

3 308 Sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Yasası'nın, sendika harcamalarına uyguladığı, eğitim fonlarından yüzde 25 kesinti yapılmasını öngören 32/2 h Maddesi 2821 Sayılı Sendikalar Yasası'nın ilgili hükümlerine ters düşmektedir.

Sendikalar Yasası'nın 44'üncü Maddesinin 1'inci fıkrası, “Sendika ve konfederasyonlar gelirlerini, amaçları ve bu kanunda gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar veya bağışlayamazlar.”

demektedir.

Yine Sendikalar Yasası'nın 47'nci maddesi uyarınca yapılan sendika denetimlerinde işçi sendikaları açısından 44'üncü maddenin 2'nci fıkrasında şu emredici hüküm bulunmaktadır:

“İşçi sendika ve konfederasyonları, gelirlerinin en az yüzde 5'ini üyelerinin mesleki eğitimi ile bilgi ve tecrübelerini arttırmak için kullanmak zorundadırlar.”

İZMİR'DE AÇILAN
DAVA SONUÇLANDI

“REFERANDUM'A EVET”
broşürlerini dağıtan ve
SİYASET YAPTIKLARI iddiasıyla
yargılanan 12 sendikacı beraat etti.

1'inci Asliye Ceza'nın kararı:

“TÜRK-İŞ'İN ÇALIŞMALARI SİYASİ FAALİYET DEĞİLDİR...”

6 Eylül 1987'de yapılan halk oylamasında “EVET oyu kullanılmasını isteyen **“Yasaksız Bir Demokrasi”** başlıklı bro-

şürleri dağıtan ve siyaset yaptıkları iddiasıyla İzmir Birinci Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanan sendikacılar beraat etti.

TÜRK-İŞ'e bağlı **DEMİRYOL-İŞ** Sendikası'nın İzmir Şube Başkanı **Yüksel YANMAZ**, Şube Yönetim Kurulu Üyeleri **Sami YILMAZ**, **Zeki BAHAR**, **Hüseyin ERYÜZ**, **Ahmet AKTAY**, **Ahmet ÇAVUŞ**, **Hüseyin KURUOĞLU**,

MAHKEME İLÂMI:

**T.C.
İZMİR**

1. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ

Esas No: 987/810

Kara No: 988/25

C.Sav.No: 987/6757

Yargıç: Ali BAYKAL 15088

C.Sav.Yrd.: Abdülkadir Yavuz 18685

Yazman: Zühal Baltacıoğlu 1296

Davacı: K.H.

Sanıklar :

1- **YÜKSEL YANMAZ** Mahmut oğ. İkbâl'den olma 1938 d.lu İzmir Merkez 1. Aziziye mah. nüf. kayıtlı halen 1764 sk. no: 47/1 Karşıyaka'da oturur..

2- **SAMI YILMAZ** Raşit ve Hanife'den olma 1935 d.lu İzmir Merkez Yenidoğan mah. nüf. kayıtlı 3472/1 sk. no: 125 Levent İzmir'de oturur.

3- **ZEKİ BAHAR** Hasan oğl. Ayşe Radiye'den olma 1945 d.lu Sivas Merkez Puiur mah. nüf. kayıtlı İzmir 152/1 sk. no: 9 D:8 Buca'da oturur.

4- **AHMET AKTAY** Ahmet ve Raziye'den olma

1948 d.lu Manisa Merkez Bayındırlık mah. nüf. kayıtlı halen Manisa arda mah. tarla sk. no: 21/3 adresinde oturur.

5- **HÜSEYİN ERYÜZ** İsmail ve Nadire'den olma 1955 d.lu İzmir Merkez Tepecik mah. nüf. kayıtlı İzmir 353 sk. no: 108 D:8 Şirinyer İzmir'de oturur.

6- **AHMET ÇAVUŞ** Halil oğ. Feruze'den olma İzmir Merkez İnkilap mah. nüf. kayıtlı halen 619 sk. no: 9 Şirinyer'de oturur.

7- **MEHMET ARSLAN** Mustafa ve Fehime'den olma 1947 d.lu İzmir Karşıyaka Şemikler mah. nüf. kayıtlı 955 sk. no: 8 Levent İzmir'de oturur.

8- **HÜSEYİN KURUOĞLU** Ali ve Gülsüm'den olma 1952 d.lu Denizli Merkez Yokuşbaşı köyü nüf. kayıtlı halen Denizli Yokuşbaşı Köyü'nde oturur.

9- **MEHMET ÇETİN** Hüseyin ve Zübeyde'den olma 1942 d.lu Balıkesir Merkez Kutlugöl Köyü'nde nüf. kayıtlı halen aynı yerde oturur.

Vekilleri: Av. Rahim Yıldız, Av. İbrahim Bahçıvan, Av. Hikmet Vatansever, Erol Ak, Av. Mehmet Ayan, Av. Metin Parlak, Av. Hüseyin Ekmekçi oğlu.

Suç: 2908 S. Yasaya Muhalefet.

Suç Tarihi: 2.9.1987

Mehmet ÇETİN ve Mehmet ASLAN hakkında 3 aydan 6 aya kadar hapis istemiyle açılan davada savcı da beraat isteminde bulundu.

Mahkeme, Savcının talebine uyarak sendikacılar hakkında beraat kararı verdi.

İzmir Birinci Asliye Ceza Mahkemesi'nin kararında, Türkiye'de herkesi ilgilendiren demokratik rejimin kavramlarını belirleyen Anayasa'nın değiştirilmesinde özel ve tüzel kişilerin görüşlerini açıklayabilmelerinin, kısıtlanamaz bir Anayasal Hak olduğu belirtilerek;

“... bu gibi davranışları Sendikalar Yasası'nda ta-

nımı yapılan siyaset yasağı veya siyasi faaliyet yasağı olarak tanımlamaya yasal olanak bulunmadığı gibi, bu şekilde davranışla-

rın Sendikalar Yasası'nda yer alan diğer yasaklar gibi tanımlamaya da hukuksal olanak yoktur.” deniliyor.

TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİ ALEYHİNE DAVA AÇILDI

Ankara Cumhuriyet Savcılığı, Keçiözümlü Cumhuriyet Savcılığı'nın suç duyurusunda bulunması üzerine **TÜRK-İŞ** Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında, “**Yasaksız bir Demokrasi İçin EVET**” broşürlerinin bastırılarak izin alınmaksızın dağıtılması ve Dernekler Yasası'nın 44'üncü, Sendikalar Yasası'nın 37'nci maddelerine muhalefetten dava açtı.

Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 88/7 dosya numarası

ile açılan davanın duruşması, 23 Mart 1987'de yapılacaktır.

Konuyla ilgili olarak Ankara Cumhuriyet Savcılığı, **TÜRK-İŞ** Yöneticilerini daha önce Savcılığa davet ederek ifadelerini almıştı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**, Genel Sekreter **Emin KÜL**, Genel Mali Sekreter **Çetin GÖÇER** ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan BALABAN** 25 Aralık'ta, Genel

Karar Tarihi: 21.1.1988

Yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar İzmir 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan açık yargılaması sonunda,

G/D : Sanıklar Yüksel Yanmaz, Sami Yılmaz, Zeki Bahar, Ahmet Aktay, Hüseyin Ergüz, Ahmet Çavuş, Mehmet Arslan, Hüseyin Kuruoğlu ve Mehmet Çetin hakkında İzmir C.Savcılığınca düzenlenen 9/10/1987 gün ve Hz. 987/24204 esas 987/6757 sayılı iddianamede özet olarak sanıkların İzmir Demiryolları İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri oldukları Türk-İş Genel Merkezi'nin almış olduğu karar ve seçim nedeniyle bastırıldığı yasaksız bir demokratizm, 6 Eylül'de evet başlıklı bildirileri yönetim kurulu olarak toplanarak gerekli kararı vermeden ve yönetim kurulu kararıyla birlikte bildirilerin birer örneğinin mahalli en büyük mülkü amirliğine ve C.Savcılığına vermeden dağıttıkları ve böylece 2908 S.Yasanın 44/1-2 maddelerine muhalefet ettikleri nedenlerle sanıkların 30/5 S.Yasaya göre yargılamalarının yapılarak 2821 S.Sendikalar yasasının 63. maddesi yolu ile 2908 S.Dernekler yasasının 44 ve 82. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istenilmiştir.

Yargılama aşamasında sanıklar alınan ifadelerinde özet olarak demiryolları işçileri İzmir Şubesi Sendikası Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri olduklarını belirtilen bildirilerin sendikanın İzmir Şube-

si'nce bastırılmadığını bildirilerin Türk-İş Konfederasyonu tarafından bastırılıp dağıtıldığını, bildirilerin bizzat sendikaları tarafından bastırılmadığı için dağıtımını konusunda bir yönetim kurulu kararı almadıkları gibi bizzat ta dağıtmadıklarını dağıtmanın bağlı bulundukları konfederasyonun emirlerine uymaktan ibaret olduğunu suç kasıtlarının bulunmadıklarını ve böylece davranışın suç ta sayılmayacağını özet olarak savunmuşlardır.

Mahkemece yazılan yazı üzerine Türk-İş Konfederasyonu başkanlığı tarafından verilen 23 Aralık 1987 günlü ve 26 sayılı cevap yazısında konfederasyonun ve bağlı işçilerin Hak ve Yararlarının ancak demokratik rejim içinde savunulabileceğini demokratik rejimin gerçekleşmesi bakımından demokrasi ve hür sendikacılık adı altında konferanslar düzenlendiğini ve dağıtılan broşürlerin bu amaçla hazırlanıp konfederasyonca dağıtılan broşürler olduklarını bildirilerin incelenmesinde 2908 S.Yasanın 44. maddesinde tanımlı yapılan bildiri ve belge niteliğinde olmadığını amaçlarının halk oylamasında mensuplarına görüş ve düşüncelerinin ulaştırılmasından ibaret olduğunu bu haklarının anayasanın 25. maddesinde sayılan düşünce ve kanaat hürriyeti hakkının kullanılmasından ibaret bulunduğunu özet olarak bildirmişlerdir.

2821 S.Sendikalar Yasasının 37/1 maddesi sendikaların Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 14.

Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞ-OĞLU** da 28 Aralık'ta ifade vermişlerdi.

KEÇİBORLU'DAKİ DAVA SÜRÜYOR...

Keçiborlu Cumhuriyet Savcılığı'nın ihbarı üzerine **TÜRK-İŞ** tarafından bastırılan broşürleri izinsiz olarak dağıtmak suçundan Keçiborlu **MADEN-İŞ** Şube Yöneticileri **Halit AFYONCU**, **Hüseyin ERDOĞAN**, **Selahattin KARA-ALAN** ve **Süleyman ÖZÇAKIR** hakkında açılan dava ise sürüyor.

Keçiborlu Asliye Ceza Mahkemesi'nin 87/80-85 dosya numarası ile açtığı davada, Sendikanın Şube yöneticileri hakkında 3 ila 6 ay arasında hapis cezası isteniyor.

ORHAN BALABAN HAKKINDA AÇILAN DAVALARDAN BİRİ TAKİPSİZLİKLE SONUÇLANDI

Kahramanmaraş'ta bir seminde yaptığı konuşması nedeniyle, siyaset yaptığı iddiasıyla

la **TÜRK-İŞ** Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan BALABAN** hakkında, açılan davada takipsizlik kararı alındı.

İstanbul ve Sakarya Cumhuriyet Savcılıkları tarafından yine aynı nedenlerle açılan altı ayrı Savcı-

lık soruşturması ile **MADEN-İŞ** Sakarya Şubesi Genel Kurulu'nda 1986 yılında yaptıkları konuşmalardan dolayı Sendika Genel Başkanı **Mustafa ORHAN** ile birlikte yargılandıkları dava ise halen sürüyor.

ŞEVKET YILMAZ

İFADE VERDİ

T**ÜRK-İŞ** Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**, Beyoğlu Savcılığı'nca yapılan bir soruşturma nedeniyle Ankara'da C.Savcılığı'na çağırılarak ifade verdi.

24 Kasım 1987 tarihinde İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında, "**ANAP'a oy yok**" diyerek siyaset yaptığı iddiası ile açılan soruşturmanın hazırlık safhasında, **Şevket YILMAZ** basın toplantısında yaptığı konuşmanın tam metnini Savcılığa verdi.

Yılmaz; işçilerin karşı karşıya bulunduğu hak-sızlıkları dile getirdiğini, bunu her vesile ile yapmayı görev saydığını belirtti.

maddesinde yazılı ilkelere aykırı davranışta bulunamayacaklarını ve Cumhuriyetin Demokratik esaslarına aykırı davranamayacaklarını açıkça belirtmektedir.

Aynı yasanın 37/2 maddesinde sendikaların ve konfederasyonların siyasi amaç güdemeyeceklerini ve siyasi faaliyette bulunamayacaklarını belirtmektedir.

Emanete alınan ve örneği dosya içinde bulunan bildirilerin içeriğinin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere bildirilerin mahiyetinde Türkiye'de yapılması gereken mahalli veya genel seçimlere ilişkin herhangi bir sözcük yer almamıştır ve bildirilerin içeriğinden anayasanın halk oylamasıyla ilgili olduğu herkesçe anlaşılabilir şekilde açıklıkla yazılmıştır. Bu itibarla Türkiye'de herkesi çok yakından ilgilendiren demokratik rejimin kavramlarını belirleyen anayasanın değiştirilmesinde bütün gerçek kişilerin görüşlerini açıklayabilmeleri anayasaca kendilerine tanınan bir hak olduğu gibi kendisiyle ilgili kuralları belirleyen anayasanın değiştirilmesi söz konusu olduğunda tüzel kişilerin de aynı haktan herhangi bir kısıtlama olmaksızın

yararlanabilmeleri anayasanın bir gerçeğidir ve bu gibi davranışları sendikalar yasasında tanımlanan siyaset yasağı veya siyasi faaliyet yasağı olarak tanımlamaya yasal olanak bulunmadığı gibi bu şekildeki davranışın sendikalar yasasında yer alan diğer yasaklar gibi tanımlamaya da hukuksal olanak yoktur.

İddianamenin düzenlenmesinde Sendika Yönetim Kurulu başkan ve üyesi olan sanıklar hakkında sendikalar yasasının 63. maddesi yoluyla dernekler yasasının 44 ve 82. mad.nin uygulanarak ceza verilmesi istenilmektedir. Sendikalar yasasının 63. maddesi bir cezalandırılma kuralı değildir. Belirtilen dernekler yasasının 82. maddesi ise bir cezalandırılma kuralını taşımaktadır.

Sözü edilen sendikalar yasasının 63. maddesi işçi ve işveren sendikaları ve konfederasyonlarının işleyişi bakımından herhangi bir noksan kural bulunması halinde dernekler yasası hükümlerinin uygulanacağını ifade eder, Yerleşik Kanunsuz suç ve ceza olamaz ilkesine nazaran kıyas yoluyla ve dernekler yasası maddesine göre sanıkların cezalandırılmaları yasal açıdan mümkün değildir.

İKİ DAVA DAHA

TÜRK-İŞ

İSTANBUL BÖLGE

ve

ISPARTA İL TEMSİLCİSİ

HAKKINDA DA DAVA AÇILDI

Anayasa ile ilgili halkoylaması öncesinde **TÜRK-İŞ** tarafından bastırılan “**Yasaksız Bir Demokrasi İçin EVET**” başlıklı broşürleri, izinsiz olarak dağıttıkları ve Sendikalar Yasası'na muhalefet ederek, siyasi faaliyette bulundukları iddiasıyla, **TÜRK-İŞ** İstanbul Bölge Temsilcisi **Vahap GÜVENÇ** ve Isparta İl Temsilcisi, **TES-İŞ** Isparta Şube Başkanı **İbrahim YILMAZ** haklarında dava açıldı.

İstanbul 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 87/65 dosya numarası ile açtığı davada, **Vahap GÜVENÇ**, 4 Mart 1988 tarihinde yapılacak duruşmaya çağırıldı.

Isparta Asliye Ceza'nın **İbrahim YILMAZ** hakkında açtığı dava ise, 88/25 dosya numarasını taşıyor.

Bu itibarla yukarıda ait olduğu bölümlerde kısaca açıklandığı gibi sanıkların fiili olarak esasen içerikleri herhangi bir suç teşkil etmeyen bildiriye dağıttıkları belirlenemediği gibi Türk-İş Konfederasyonu tarafından üyeleri bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bildirilerin bağlı sendika olan İzmir demiryolu işçileri sendikası tarafından dağıtılmasında Sendikalar yasası bakımından herhangi bir suç oluşmaz.

Bu itibarla, sanıklara atılı suçun kasıt unsuru oluşmadığı gibi sanıkların savunmalarının aksine hükümlendirilmelerine yeterli ve inandırıcı delil elde olunmadığından atılı suçtan tüm sanıkların BE-RATLERİNE

Sanıklardan yargılama gideri alınmasına yer olmadığına, emanete alınan ve içeriği suç teşkil etmeyen bildirilerin karar kesinleştğinde ilgili sendikaya geri verilmesine ilişkin isteğe uygun ve yargıta yolu açık olmak üzere verilen karar sanıklardan Mehmet Aslan'ın yokluğunda diğer sanıklar ile tüm sanıklar vekilinin yüzlerinde açıkça okundu.

21.1.1988

Sendikalar ve Basın yasalarına muhalefetten

TOLEYİS Genel Başkanı MUSTAFA ARAS ALEYHİNE AÇILAN DAVADA TAKİPSİZLİK KARARI ALINDI

Toleyis Genel Başkanı Mustafa ARAS hakkında, Sendikanın yayın organı, “Çalışanlar TOLEYİS” dergisinde yayınlanan bir yazısı nedeniyle, Sendikalar ve Basın yasalarına muhalefetten İstanbul Cumhuriyet Savcılığınca 24.11.1987 tarihinde açılan davada takipsizlik kararı alındı.

Anayasa'nın geçici 4. maddesinin değiştirilmesiyle ilgili yapılan Halkoylaması öncesinde Sendikaca yayınlanan dergide, “EVET” oyu kullanılmasıyla ilgili yazısı nedeniyle **ARAS** aleyhine açılan davada Savcılık tarafından verilen takipsizlik kararında aynen şöyle deniliyor:

“...15.7.1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen Anayasanın geçici 4. maddesinin değiştirilmesi için Meclis'te çıkarılıp konuşulan 3361 sayılı kanunun halkoylamasına sunulmasında, sanık tarafından evet oyu kullan-

ması bir temenniden ibaret olduğu, yazının metninden de anlaşılabileceği gibi bu temenninin hiçbir şahısla ilgili olmadığı gibi hiçbir siyasi partinin görüşünün de benimsenmediği ve sadece bu temenni ile işçiler içinde olan bazı yasakların kaldırılmasına bir başlangıç olması bakımından evet denmesinin temenni edildiği, sanığın savunmasından bu beyan sahibinin beyanından anlaşılmış ve böylece bir suç işlendiğine dair delil bulunmadığından takibata mahal olmadığına... karar verildi.”

rarlı olarak yürütülmesi ile başarıya ulaşılabilceği inancını paylaşarak 14. Genel Kurulumuzun kararları ve Yönetim Kurulumuzun "Eylem Planı" çerçevesinde eylemli bir mücadelenin eksiksiz bir bütünlükle sürdürülmesini öngören Başkanlar Kurulumuz:

— Yurdumuzda çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin tüm kuralları ile kurumlaştırılıp, işlerliğe kavuşturulması,

— İşçi hak ve özgürlüklerini hedef alan haksız ve adaletsiz, demokratik rejim ve anlayışla bağdaşmayan kısıtlama ve uygulamaların Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) ilkeleri ışığında kaldırılması,

— Hür sendika hakkı ve serbest toplu pazarlık ve grev hakkına işlerlik kazandırılması,

— Haksız ve keyfi işten çıkarmaların durdurulması,

— Ulusumuzun iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğunun ağır ekonomik ve sosyal sorunlarının çözülerek "sosyal devlet" ve "sosyal adalet" ilkelerine dayalı bir anlayışın hayata geçirilmesi, yönlerinden Konfederasyonumuzca sürdürülen mücadele çerçevesinde Başkanlar Kurulumuz:

1. Şubat 1988 ayı içinde ve aynı günde 8 Bölge Temsilciliğinde, 1988'de uygulanacak eylemlerin anlatılması ve sorunların tartışılması için o bölgeler dahilindeki sendikaların şube yönetici ve temsilcilerinin katılacakları toplantılar yapılması,

2. TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalar üyesi işçilerce Mart ayı içinde TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun tesbit edeceği bir tarihte ülke çapında

yemek boykotu yapılması,

3. Nisan 1988 ayı içinde İstanbul ve Adana illerinde o yöredeki tüm TÜRK-İŞ üyelerinin iştirak edeceği "Pahalılığın Protesto Mitingleri" düzenlenmesi,

4. Uygulanan ekonomik modelin neticesi olarak pahalılık altında ezilen halkın daha fazla ezilmemesi için bu kararın başlangıcında belirttiğimiz mevcut yasal engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak, bir ön uyarı niteliğinde olmak üzere yurt düzeyinde Mayıs 1988 ayı içinde iki saatlik işbaşında ve iş saatlerinde oturma eylemi yapılması,

5. Yukarıda belirttiğimiz ve karara bağladığımız hayata geçirilecek bu uyarılarınza rağmen TÜRK-İŞ'in hedeflediği önerilerine bir iyileştirici cevap alınmadığı takdirde TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun 16 Mart 1987 tarihli Başkanlar Kurulunca kabul edilen "Eylem Planı"nın başlangıcında yer verildiği şekilde yurt düzeyindeki tüm işyerlerinde, işin süreli veya süresiz durdurulması ve bu tarihin, 30 Mayıs 1988 den önce bir gün olarak belirlenmesi,

Yukarıda belirtilen eylemlerin uygulaması konusunda, bağlı tüm sendikaların Merkez Yönetim Kurullarının alacakları kararlar Türk-İş Yönetim Kuruluna intikal ettirilecektir.

Başkanlar Kurulu üyelerinden teşekkül edecek olan Merkez Eylem Komitesi tarafından uygulamaya geçirilecektir.

6. Konfederasyonumuzun üyesi tüm sendikalarımızın Yönetim Kurullarının derhal faaliyete geçerek tüm şubeler yöneticileri ve yetkili organlarını uygulama için hazırlamaları, eksiksiz bir bütünlük içinde mücadele verilmesini sağlayacak tedbirlere süratle başvurmaları kararlaştırılmıştır.

TÜRK-İŞ
BAŞKANLAR KURULU

TÜRK-İŞ'TE BASIN TOPLANTISI

EK ZAM ELEŞTİRİLDİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ:

“BİZİM AKIL ALMAYA VE SADAKAYA İHTİYACIMIZ YOK...”

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, TİSK Genel Başkanı Halit NARİN ve Kamu İşveren Sendikaları yetkililerinin 4 Şubat'ta ek zam konusunda yaptıkları açıklamalardan bir gün sonra bir basın toplantısı düzenleyerek, konuyla ilgili açıklamalar yaptı.

Başkanlar Kurulu Üyelerinin bazılarının da hazır bulunduğu ve TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapılan toplantıda, sendikacıların bu konudaki görüşleri alınmadan, alelacele açıklanan ek zammın enflasyon karşısında çok komik kaldığını belirterek, “Bizim akılalmaya

ve sadakaya ihtiyacımız yok...” dedi.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunu, 10 Şubat'ta bu konuyu görüşmek üzere olağanüstü toplantıya çağırarak belirten **TÜRK-İŞ** Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**, basın toplantısında şunları söyledi:

YILMAZ'IN AÇIKLAMASI:

TÜRK-İŞ olarak, son dört yıl içinde işçilerin ekonomik durumlarında meydana gelen kayıpları zaman zaman açıklamış, hedeflenen enflasyon hızına göre ücret artışları yapılmasının sakıncalarını ortaya koymuştuk.

Hükümetin yılbaşlarında tahminde dayalı olarak ilan ettiği enflasyon hızı, son dört yıl içinde her yıl ikiye katlanarak gerçekleşirken, işçi ücretlerine yapılan zamların yetersizliği herkes tarafından paylaşılan kalıplar içinde kalmıştır.

TÜRK-İŞ olarak, özellikle 1987

yılında ve bu yılın 12'nci ayında yapılan ve şok etkisi yaratan fiyat artışları karşısında, ücretlerde iyileştirmeye gidilmesini istedik.

Bu isteğimize önce Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, daha sonra Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve daha sonra da Sayın Başbakan olumlu bir yaklaşım gösterecekleri izlenimini yaratmışlardır.

Konunun sür'atle ele alınması beklenirken, Sayın Başbakanın ve TİSK Genel Başkanı Sayın Halit NARİN'in İsviçre gezileri araya girmiş, gezi sonrası **TÜRK-İŞ**'in de

görüşlerinin alınması ve mutabakat sağlanması bir tarafa itilmiş ve dünkü sürpriz açıklamalarla karşılaşılmıştır.

TİSK adına Sayın Halit NARİN, TİSK'e bağlı Kamu İşveren Sendikaları adına da Kamu-Sen Genel Sekreteri Naci ÖNSAL'ın birbirleriyle çelişkili açıklamaları Konfederasyonumuzda tam bir hayal kırıklığı, hayret ve tepki ile karşılamıştır.

Özellikle Sayın Halit NARİN'in açıklaması işçiler arasında ayırmalar yapıldığını göstermektedir.

Önce kamu ve özel kesimde çalışanlar olarak ayrılan işçiler, daha sonra toptan ödeme uygulamasıyla sınıflara ayrılmış, bu da yetmiyormuş gibi bu toptan ödemenin bazı işyerlerinde ve bazı meslek gruplarında uygulanmasının mümkün olamayacağı ifade edilmiştir. Tartışmaya bile değer görmediğimizi peşinen bildirmekle beraber, yaptığımız araştırmalara göre toplu sözleşmeleri Temmuz 1988'e kadar biten işçilere hiçbir uygulama yapılmayacak, bunu takip eden aylar için de basamaklar halinde bir toptan ödeme sözkonusu olabilecektir. Yüzbinlerce işimizin bundan yararlanması sözkonusu değildir.

Başkanlar Kurulumuz, bu konudaki tesbit ve değerlendirmeyi yapmak üzere, 10 Şubat 1988 Çarşamba günü Saat 10.00'da Olağanüstü toplantıya çağırılmıştır.”

“SÖZLEŞMELİ PERSONEL” DAVASINI İŞÇİLER KAZANDI

Yargıtay, sözleşmeli yapılan işçinin toplu sözleşme hükümlerinden yararlanması ve işçi sayılması kararını onayladı.

HAVA-İŞ Sendikasının, bir üyesinin “Sözleşmeli Personel” statüsüne geçirile-

rek toplu iş sözleşmesinden doğan haklarının işverence verilmemesi üzerine açtığı dava, işçilerin zaferi ile sonuçlandı.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi’nin verdiği kararda, Anayasa’da sözleşmeli personelle ilgili herhangi bir tanımlama olmadığı ve bu uygulamanın Anayasa’ya aykırı olduğu be-

lirtilerek, söz konusu işçinin toplu sözleşme hükümlerinden yararlandırılması ve işçi sayılması gerektiği belirtiliyor.

HAVA-İŞ Sendikası, İstanbul Üçüncü İş Mahkemesi’nde konuyla ilgili bir dava açmış, **THY** Genel Müdürlüğü Mahkemenin verdiği kararı temyiz etmişti. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi ise, temyiz istemini reddederek, Mahkemenin aldığı kararın doğruluğuna karar verdi.

Konuyla ilgili Yargıtay Kararını ve bilirkişi raporunu aşağıda yayınlıyoruz.

Esas No: 1987/10300
Esas No: 1987/11205
Mahkemesi: İstanbul 3. İş Mahkemesi
Tarihi: 21.10.1987
No'su: 135/880
Davacı: Erdoğan Engin'i temsilen Hava-İş Sendikası adına Avukatları Abdi Pesok ve İsmail Ertan
Davalı: Türk Hava Yolları A.O. Genel Müdürlüğü adına Avukat Vildan Alsancak
Dava: Davacı, ikramiye ve yakacak parasının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1 — Davacı, davalıya ait işyerinde akaryakıt ikmal veya apron işinde mevsimlik işçi olarak çalışmakta iken daimi işçi kadrosuna ge-

“BÜ UYGULAMA ANAYASA’YA AYKIRIDIR.”

çirilmesi düşünülürken sözleşmeli personel statüsüne tabi tutulduğunun, oysa yaptığı işin niteliği itibarıyla sözleşmeli personel statüsünde çalıştırılmayacağını ileri sürerek TİS’de öngörülen ikramiye ve yakacak haklarından yararlandırılmasını istemiştir.

Mahkeme, davacının yaptığı işin türü itibarıyla sözleşmeli personel olamayacağını, aralarındaki ilişkinin özel hukuk alanında hizmet akdi ilişkisi olduğunu belirterek, TİS’den doğan ikramiye ve yakacak yardımını hüküm altına almıştır. Belirtmek gerekir ki öncelikle hukukumuzda “sözleşmeli personelin” tanımı yapılmalıdır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4’cü maddesinde kamu hizmetleri-

SÖZLEŞMELİ PERSONEL PANELİ:

Şevket YILMAZ :

“ÖZAL İKTİDARI, KİT’LERDE SÖZLEŞMELİ PERSONEL UYGULAMASI HATASINDA ISRAR ETMEMELİDİR.”

★ DENETDE’nin düzenlediği Panelde, siyasi parti temsilcileri de konuştu.

★ ANAP Temsilcisi dışındaki konuşmacılar, iktidarın tutumunu eleştirdiler.

Devlet Denetim Elemanları Derneği DENETDE’nin düzenlediği, “KİT’lerde Sözleşmeli Personel Uygulamaları ve Denetim” konulu Panel, 30 Ocak’ta Ankara’da yapıldı.

TÜRK-İŞ Toplantı Salonu’ndaki bu panelde, Konfederasyonun bu konudaki görüşlerini dile getiren Genel Başkan Şevket YILMAZ, sözleşmeli personel uygulamasıyla ilgili kararnamelerin Anayasa’ya da aykırı olduğunu bir kez daha vurguladı ve “Görüleceği gibi, 308 Sayılı bu kararname ile (Sözleşmeli) adı altında çalıştırılacaklar açısından, özel birtakım düzenlemelerle daha güvencesiz ve yapay bir statü yaratılmaya kalkışılmıştır. Hedef, çalışanlar aleyhine yeni koşullar yaratmaktır” dedi.

nin; memurlar sözleşmeli personel geçici personel ve işçiler eli ile gördürüleceği belirtildikten sonra (A) fıkrasında, memurun tarifi yapılmış, (B) fıkrasında da sözleşmeli personelin tanımına yer verilmiştir. Buna göre, kalkınma plânı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi işletilmesi ve işlerliği için şart olan zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, kurumun teklifi üzerine Devlet Personel Dairesi ve Maliye Bakanlığı’nın görüşleri alınarak Bakanlar Kurulu’nca geçici olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileri sözleşmeli personel olarak kabul edilmiştir. Bu fıkranın 4. paragrafında da sözleşme ile istihdam edilebilecek diğer personel gösterilmiştir.

1982 Anayasasının 128. maddesinde Devletin, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmet-

lerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu iktisadi teşebbüsleri hakkında 233 sayılı Kanun hükmünde Kararnamede de istihdam şekilleri memurlar (kadrolu personel), sözleşmeli personel ve işçiler olarak benimsenmiştir. Ancak personele ilişkin kanun henüz çıkarılmamış ve bu kararnamede sözleşmeli personelin ayrıca bir tarifi de yapılmamıştır. Bu durumda, hukuksal açıdan yasa hükümlerinin bir sistem ve birlik teşkil ettiği düşüncesinden hareket olunursa, 233 sayılı KHK de yer alan personelin de 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesinde yazılı sözleşmeli personel kavramı içinde düşünmek gerekecektir. Olayda davacının gördüğü işte bir değişiklik olmaksızın akaryakıt veya apron (Yükleme, boşaltma) işinde çalıştığı anlaşılmaktadır. Bu tür işlerin niteliği, şekil ve şartları itibariyle sözleşmeli personel kavramı içinde mütalaa etmek mümkün değildir. Bu itibarla davacının davalı ile arasındaki hukuki ilişkiyi özel hukuk alanında bir hizmet

Büyük bir ilgi gören "Sözleşmeli Personel Uygulaması" ile ilgili panele bilim adamları, işçiler ve sendikacılarla çok sayıda izleyici katıldı.

Yürürlükteki hukuk kuralları karşısında bu tür uygulamanın "Yapılamaz" olduğunu örneklerle açıklayan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ILO Sözleşmelerinin de çiğnendiğini söyledi.

ANAP adına Yılmaz Hocaoglu, SHP adına Ali Dinçer ve DYP adına İsmail Heral'in konuşmacı olarak katıldığı panelde, Genel Başkan Şevket YILMAZ, Konfederasyonun görüşlerini açıkladı.

SÖZLEŞMELİ PERSONEL UYGULAMASIYLA İLGİLİ TÜRK-İŞ GÖRÜŞÜ

"KIT" personeli ile ilgili olarak yapılan düzenlemeler bana Jean Paul Sartre'in bir sözünü hatırlatmaktadır.

Sartre "...Hayatta yapılabilecek o kadar çok hata vardır ki, bunlardan aynını tekrarlamakta ısrar etmenin hiçbir anlamı yoktur..." diyor.

Anlamalı ya da anlamsız, belli ki, Özal iktidarı bu alanda başlattığı hataları sürdürme, daha da kötüsü genişleterek tekrarlama eğilimi içindedir. Sosyolojik gerçeklere; hukuka temelden aykırı bir yaklaşım geçerliliğini ne kadar korur; "...ben yaptım oldu..." anlayışı ile "olmayacağını" teslim etmek ne kadar süre alır, bunu hep

akdi ilişkisi olarak kabul etmek zorunludur. Bu nedenle mahkemenin davacıyı işçi kabul ederek Toplu İş Sözleşmesinden yararlanması gerektiğine karar vermesi doğru olup, davalının bu yöne ilişkin temyiz itirazı yerinde değildir.

2 — Ancak davalı savunmasında bu personelin TİS ile verilen ikramiye ve yakacak yardımından faydalandırılmamış olmasının söz konusu olmadığı, zira sözleşmeli statüde çalışan bir personelin ücretleri hesap edilirken bütün yan ödemelerde aylık ücretin içine dahil edildiğini, bahsi geçen personele ayrıca vardiya primi ödenmekte olduğunu ileri sürmüştür. Şu durumda, davacı daimi işçi statüsüne geçirilseydi, TİS'den de yararlanmak suretiyle bir ödeme dönemi içinde elde edeceği hak ve yararlar toplamı ne olmak gerekiyorsa, tesbit edilerek sözleşmeli personel statüsü ile aynı dönemde sağladığı yararlar da saptanmak suretiyle dava konusu edilen ikramiye ve

yakacak yardımları ile ilgili olarak aleyhine bir durum hasıl olduğu takdirde aradaki farka karar vermek, fark yoksa ikramiye ve yakacağa ilişkin istekleri reddetmek gerekir. Mahkeme kararının sadece bu yönden bozulması gerekmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda 2'ci bente gösterilen sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine 17.12.1987 gününde oybirliğiyle karar verildi.

BİLİRKİŞİ RAPORU

DOSYA NO: 987/135-136

DAVACI: Erdoğan Engin adına Hava-İş Sendikası

VEKİLLERİ: Av.Abdi Pesok - Av.İsmail Ertan

DAVALI: Türk Hava Yolları A.O.Genel Müdürlüğü

birlikte göreceğiz. Temennimiz, tahribatin daha ileri boyutlara ulaşmasına meydan vermeden, herkesin, akıl yolunda, hukuk yolunda birleşebilmesidir.

Sayın Başkan,

Önce Yurdumuzda çalışanların; iktisaden güçsüz durumdaki çoğunluğun hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi ile görevli bir Örgüt'ün, TÜRK-İŞ'in temsilcisi olarak, değerlendirmelerimizde, hangi noktadan hareket ettiğimizin açık seçik bilinmesinde yarar görürüm.

Biz, hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi işlevimizde, çalışanlar arasında hiçbir ayırım yapmayız, yapamayız.

Statüleri; çalışma ve çalıştırılma koşulları, temel hak ve özgürlükleri bakımından, çalışanlarla doğrudan ya da dolaylı olarak yaratılan ve yaşatılmaya çalışılan ayırımlar, bizim mücadele hedeflerimizi teşkil eder. Bu açıdan işçiye; devlet memuruna; "sözleşmeli" adı altında temel hak ve özgürlüklerinden yoksun hale getirilmeye çalışanlara yönelik tehlike karşısında alacağımız tedbirler, yapacağımız mücadele bellidir ve yapay ayırımlara göre farklılık göstermez.

233 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameyi değiştiren 308 Sayılı Kararname, bu çerçevede değerlendirildiğinde, ortaya koruma ihtiyacı ile karşışarşıya üç grup çıkmaktadır.

Bunlardan birincisi "devlet me-

Sayılı Devlet Memurları Kanunu anlamında memur oldukları bile şüphelidir; hafta, özel olarak "kadrolu" diye adlandırılan, belirsiz süreli hizmet akdi ile sürekli iş ilişkisi içinde çalışan işçiler oldukları yolunda güçlü hukuksal görüş-

"SÖZLEŞMELİ PERSONEL UYGULAMASI ANAYASA'YA AYKIRIDIR."

mur statüsünde çalıştırılanlar"dır.

İkincisi "işçi statüsünde çalıştırılanlar"dır.

Üçüncüsü de "sözleşmeli" adı altında istenen devlet memurları ve işçilerdir.

Tasarlananlar, şu ya da bu şekilde, bu üç grubu tehdit etmektedir.

Üstelik bu eylem, yürürlükteki hukuk kurallarına; çalışanların hak ve çıkarlarını güvence altına alan uluslararası hukuk kurallarına aykırı bir biçimde, bir "oldu-bitti" ile gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

"Devlet memuru statüsünde çalıştırılanlar" -ki, bunların 657

ler vardır- tehdit altındadır; zira Kararname ile bu grup çalışanın yeni istihdam olanakları kısıtlanmakta; çok daha güvencesiz "sözleşmeli personel" statüsüne girmeleri beklenmekte ve hedeflenmektedir.

"İşçi statüsünde çalıştırılanlar" tehdit altındadır, zira bunlar da "sözleşmeli" olarak çalıştırılma ve bu statünün ortadan kaldıracağı tüm güvencesizliklerle karşışarşıya kalma durumundadır.

"Sözleşmeli" yapılanlara gelince, bunlar hem işçi statüsünün, hem de devlet memurları statüsünün sağladığı güvencelerden yoksun durumda kişilerdir.

VEKİLİ: Av.Vildan Alsancak

DAVA: Alacağı tahsil istemi.

İDDİA : Davacı, Hava-İş Sendikası'nın üyesi olan Erdoğan Engin THYAO Genel Müdürlüğü'ne ait Yeşilköy işyerinde hukuken ve fiilen işçi olarak çalışmaktadır. Erdoğan Engin Hava-İş Sendikası'nın üyesidir. İşyerinde 26 220 sicil numarası ile akaryakıt ikmâl işçisi olarak çalışmaktadır. Davacıyı kamu görevlisi olarak nitelendirmeye hukuken imkân olmasına rağmen, işveren tarafından işçi olarak değerlendirilmemekte; çalışma yasaları ve işyerinde yürürlükte bulunan Hava-İş Sendikası'nın taraf olduğu Toplu İş Sözleşmesi kendisine uygulanmamaktadır.

SAVUNMA : THYAO 14.5.1985 gün ve 19-383-10029 sayılı Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu Kararı uyarınca sözleşmeli personel uygulamasına başlanmıştır. Bu kararda görevler tadad edilmediği için işe alınan tüm personel sözleşmeli statüsüne dahil edilmiştir. Sadece geçici işçilik hizmetlerinde çalıştırılanlar 1475 sayılı İş Kanu-

nu Kapsamı dışında bırakılmışlardır.

THYAO 233 sayılı KHK'nın 47. maddesi hükmü uyarınca personel politikasını Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu Kararları çerçevesinde yürütmektedir.

Davacı, işçi muhtelif tarihlerde mevsimlik işçi olarak 1475 sayılı İş Kanununun bağlı olarak istihdam edilmekteyken, işin süreklilik arzemesi nedeniyle ile kadroya geçirilmesi düşünülmüş, ancak o tarihte yürürlüğe giren Koordinasyon Kurulu Kararına uygun olarak daimi sözleşmeli personel statüsüne geçirilmiştir.

Sözleşmeli Personel Toplu İş Sözleşmesinden yararlanamayacağına göre davacının istemleri yerinde değildir.

BİLİRKİŞİLERDEN SORULAN : Davacı vekilinin dilekçesinde belirtilen hususlarla, dosyanın hukuksal yönden incelenerek bir değerlendirmenin yapılması.

308 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42 nci maddesinin 2 nci fıkrasına göre "sözleşmeli personel bir hizmet sözleşmesi ile çalışan ve işçi statüsünde olmayan personel"dir.

Hizmet sözleşmesi bir özel hukuk sözleşmesidir. Özel hukuk sözleşmesi olan hizmet sözleşmesi ile çalışanlar ise işçidirler. İşçi tanımının temel unsuru, bildiğiniz gibi, hizmet akdi, hizmet sözleşmesidir. Oysa Kanun Hükmündeki Kararname hükmüne göre, hizmet sözleşmesi ile çalışan ve işçi statüsünde olmayan personel "sözleşmeli personel"dir. Bu personel hizmet sözleşmesi ile çalıştığına göre "memur" veya "kamu görevlisi" olarak da nitelendirilemez. Bu durumda, 308 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bu düzenlemesi ile KİT'lerde çalışan işçilerin bir bölümünün sözleşmeli personel olarak adlandırıldığı ve özel düzenlemelere tâbi tutulmak istendiği ortaya çıkmaktadır.

"Yürürlükteki hukuk kuralları karşısında bu yapılabilir mi? sorusuna gelmeden önce, bu statünün benimsenmesiyle ortaya çıkacak sonuçlara bakmak yararlı olacaktır.

□ Kararnamenin 42 nci maddesinin 2 nci fıkrasına göre "söz-

DENETDE'nin düzenlediği ve Genel Başkan Şevket YILMAZ'ın "Sözleşmeli Personel Uygulaması" ile ilgili TÜRK-İŞ görüşünü açıkladığı panel, TÜRK-İŞ Genel Merkez'inde yapıldı.

leşmeli personel toplu iş sözleşmeleri kapsamına alınamaz ve bunlara toplu iş sözleşmeleriyle veya toplu iş sözleşmeleri emsal alınarak hiçbir aynî veya nakdî menfaat sağlanamaz.

□ 45 inci maddenin 5 inci fıkrasına göre sözleşmeli personel 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbidir.

□ 45 inci maddenin 6 ncı fıkrasına göre sözleşmeli personelin sözleşmesinin yaşlılık veya malûl-lük aylığı bağlanması, ölüm veya taraflardan birisinin arzusu üzerine feshedilmesi hallerinde ilgiliye veya yasal mirasçılarına sözleşmenin devamı süresince geçen her tam yıl için sözleşmenin feshi tarihinde aylık ücretinin dörtte biri

oranında iş sonu tazminatı ödenir. Sözleşmenin ilgilinin bu Kanun Hükmünde Kararnameye, hizmet sözleşmesine veya genel hükümler uyarınca belirlenecek ahlâk ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışları sebebiyle feshi hallerinde bu tazminat ödenmez.

□ 45 inci maddenin 8 inci fıkrasına göre sözleşmeli personelle akdedilecek sözleşmelerin uygulanmasından doğacak her türlü ihtilaflar adli yargı mercilerince karara bağlanır.

□ Prim, ödül, yurt dışında görevlendirme, yıllık ücretli izin süreleri, kısmi çalışma vs. gibi bir kısım çalışma koşulları Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenir.

İNCELEME: Dosya muhtevası, iddia ve savunmalar incelenerek aşağıdaki tespitler yapılmıştır.

1 — Davacı Sendikanın üyesi olan Erdoğan Engin'in işyerinde akaryakıt ikmâl işçisi olarak çalıştığına bir kuşku yoktur. Davacı önce mevsimlik iş sözleşmesi ile çalıştırılmış ve bu sözleşmeye göre kendisi işçi sayılarak İş Kanunu kapsamında değerlendirilmiştir. Daha sonra görülen işin sürekli nitelikte olması gözönünde tutularak kadrolu işçi statüsüne geçirilmesi kararlaştırılmıştır. Sözü edilen kadrolu işçi statüsünün, işveren A.O.'lığında belirsiz süreli hizmet akdi ile çalışılan sürekli işçilik statüsü olduğu bilinmektedir.

Dosya muhtevasından davacı işçinin çalışma düzeninde ve gördüğü işte bir değişiklik yapılmadığı, aynı işi sürdürdüğü anlaşılmaktadır.

Davacı işçinin kadrolu işçi statüsüne geçirmek üzere iken işveren tarafından Yüksek Koordinasyon Kurulu kararı dayanak yapılarak sözleşmeli

personel statüsüne geçirilmesi görülen işin türü dikkate alınırsa davacının işçi niteliğini ortadan kaldırmayacağı açıktır.

2 — 233 sayılı KHK'nın öngördüğü sözleşmeli personel statüsü, genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini yerine getiren kamu görevlileri bakımından söz konusu olabilecek bir statüdür. Nitekim Anayasanın 128. maddesi de "Devletin, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür..." düzenlemesi bu doğrultusundadır.

Ayrıca m.128/2'nin "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir" hükmü de memur ve diğer kamu görevlilerinin statülerinin ancak kanunla belirleneceğini düzenlemiştir. 233 sayılı KHK. m.41'de aynı şekilde personel resminin ka-

Neler yapabilir Yüksek Planlama Kurulu?

Teşebbüslerin iş programlarının da öngörülme-yen personel ihtiyacını belirleyebilir; sözleşmeli personelin sayısında sınırlamalar getirebilir; sözleşme ücret gruplarının tavan miktarlarını, sürekli görevle yurt dışında görevlendirilecekler-e ödenecek ücretleri belirleyebilir; yurt içi, yurt dışı harcırahları tes-bit edebilir; temel ücret ile başarı ve kıdem ücretlerinin hesaplama şeklini ve ahlak ve iyi niyet kurallarını belirlemeye, hizmet sözleşmesinde yer alacak diğer hususlar ile istihdama ilişkin konularda düzenlemeler yapabilir; uygulanacak esas ve usulleri tesbit edebilir.

Görüleceği gibi, Kararname ile "sözleşmeli" adı altında çalıştırılacaklar açısından özel bir takım düzenlemelerle daha güvencesiz, yapay bir statü yaratılmaya kalkışılmıştır. Hedef çalışan aleyhine yeni koşullar yaratmaktır.

Bu suretle çalıştırılanın sözleşmesi Yönetim Kurulu'nca "derhal" feshedilebilecek; kendilerine ihbar tazminatı ödenmesi gerek-meyecek; aynı koşullarda çalıştırılan işçilerden dörtte üç oranında hesaplama yöntemi dikkate alınır-sa daha da yüksek oranda- eksik bir tazminat iş tazminatı adı altın-

da verilecek; ahlâk ve iyi niyet kuralları halen İş Yasası'nda dahi son derece muğlak ve güvencesizken, bundan daha ileri ölçüde muğlak olacağı bilinen gerekçelerle iş tazminatı da ödemeksizin sözleşmesi sona erdirilebilecek, kısacası, güvenceli bir çalışma statüsü ne-yi gerektiriyorsa, bunların tümü bir tarafa atılabilecektir.

"Yürürlükteki hukuk kuralları karşısında bu yapılabilir mi?" sorusuna bizim cevabımız "hayır yapılamaz" doğrultusundadır.

Bu düzenlemelerle Anayasa'nın 128 inci maddesi; hizmet sözleşmesi ile çalışan bir kişinin toplu iş sözleşmesinden yararlandırıl-masının engellenmesi sebebiyle 53 üncü maddesi çiğnenmiş bulun-maktadır. Yasama yetkisinin Türk Milleti adına TBMM'ne ait ol-duğunu ve bunun devredilmezliği-ni düzenleyen Anayasanın 7 nci maddesi de, düşüncemize göre, ihlal edilmektedir.

Düzenlemeler sadece ulusal hukuk kurallarına değil, aynı za-manda, Türkiye Cumhuriyeti Dev-leti'nin üyelik ilişkileri içinde yük-lendiği uluslararası taahhütlerine, uluslararası hukuk kurallarına da aykırıdır.

Bu düzenlemelerle Türkiye Cumhuriyeti Devleti onayladığı en

az üç Uluslararası Çalışma Teşki-latı (ILO) sözleşmesini çiğnemiş durumdadır. Bunlardan birincisi 98 Sayılı Toplu Pazarlık Hakkının ve Örgütlenme Hakkının Korun-masına dair Sözleşme'dir. Türkiye 2821 ve 2822 Sayılı Yasalar se-bebiyle ILO yetkili organlarında hesap verme durumunda iken, son düzenlemesi ile buna bir ye-nisini katmıştır. Çiğnenen diğer ILO Sözleşmesi, yine onayladığı-mız "iş ve meslekte ayırım yapıl-masını yasaklayan" 111 sayılı ILO sözleşmesidir. Nihayet düzenlemeler Türkiye tarafından onay-lanan 122 Sayılı İstihdam Politika-sı ile ilgili sözleşmeye de aykırıdır. En az üç ILO sözleşmesi dememin sebebi, henüz Yüksek Planlama Kurulu'nca hazırlanması beklenen iş şartlarının ortaya çıkmamış ol-masıdır; bunlar ortaya çıktığında, özellikle ayırıma dayalı olarak pek çok sayıda ILO sözleşmesinin çiğ-nendiği anlaşılabilecektir.

Düzenlemelerin hukuka aykırı-lığı mücerret iddialar olmaktan da çıkmıştır. Bilimsel görüşler, yargı kararları açıktır, ortadadır.

Temennimiz Hükümetin bu ha-talı yoldan derhal dönmesi; sosyo-lojik gerçeklere, hukuka, temel in-san haklarına, temel hak ve özgür-lüklere uygun bir düzenleme yap-masıdır.

nunla düzenleneceğini hükme bağladığına ve niha-yet Karamamenin geçici 5/6 maddesinde KHK'de öngörülen personel Kanunu yürürlüğe girinceye ka-dar KHK'de belirtilmeyen hususlarda mevcut hü-kümlerin uygulanmasına devam olunur, dendiğine göre, hukuki dayanağı olmayan Yüksek Koordinas-yon Kurulu Kararı esas alınarak personel statüleri-nin saptanması yanlıştır.

3 — 233 sayılı KHK. getirdiği sözleşmeli per-sonel aynı Kararname m.43 hükmüne göre memur ve işçi sayılmayan personeldir. Böyle olunca bu per-sonelin kamu görevlisi olarak değerlendirilmesi doğ-ru olur. Kamu görevlileri de yukarıda Anayasaya da-yanılarak yapılan açıklamalara göre kamu hizmeti ni-teliğinde hizmet gören personel olması gerekir. Oysa olayda davacı işçinin gördüğü işin kamu hizmeti ni-teliğinde olduğu kesinlikle söylenemez. Böyle olunca hizmet akdi konusu olabilecek bir iş gören bu kişi-nin işçi sayılması ve işçilerin sahip olduğu tüm hak-lardan yararlandırılması gerekir. Aksi düşünce işçi sayılmayan, kamu görevlisi de olmayan korunma-

sız bir çalışan statüsünün kabulü anlamına gelir ki, bu düşüncenin sosyal devlet ilkesi ve Anayasanın getirdiği sosyal temel hak ve özgürlükle bağdaşır bir tarafı olamaz.

4 — İşverence sözleşmeli personel statüsü-ne girdiği kabul edilen davacı işçi ile işveren ara-sında imzalanan sözleşme kendi başlığından da açıkça anlaşılacağı gibi bir hizmet sözleşmesidir. Bir özel hukuk sözleşmesidir ve idari sözleşme ile de bir ilişkisi yoktur. Bu tür bir sözleşme ile işçinin tüm işçilik haklarını yitirdiğini kabul etmek mümkün de-gildir.

SONUÇ VE GÖRÜŞÜMÜZ: Takdir hakkı yüksek mahkemeye ait olmakla beraber akaryakıt ik-mâli işinde çalışan davacının gördüğü işin ve işve-ren THYAO ile yapmış olduğu sözleşmenin niteliği gereği işçi sayılması ve bu sıfatla üyesi bulunduğu sendikanın bağittanmış olduğu Toplu İş Sözleşme-si'nden ve diğer işçilik haklarından yararlandırılma-sı gerektiği sonucuna varılmıştır.

TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİ ve İMREN AYKUT'un

KARŞILIKLI ZİYARETLERİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz'la çeşitli işçi sorunlarını ve çalışma hayatıyla ilgili konuları görüştü.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren AYKUT:

“SORUNLARA KISA SÜREDE ÇÖZÜM ARAMANIN ÇALIŞMASI İÇİNDEYİZ.”

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri ile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren AYKUT, birbirlerini karşılıklı ziyaret ettiler.

İlk ziyaret, Şevket YILMAZ Başkanlığındaki TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyelerinin 4 Ocak'ta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na gitmeleriyle yapıldı ve bir buçuk saat kadar sürdü.

22 Ocak'ta ise Bakan AYKUT, TÜRK-İŞ Genel Merkezi'ne gelerek TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ ve Yönetim Kurulu Üyeleriyle iki saatlik bir görüşme yaptı.

Ziyarete bir kutu çikolata ile gelen İmren AYKUT, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyelerine iade ziyarette bulunduğunu bildirdi. Bakan AYKUT, getirdiği çikolata ikram edilirken,

“Sayın BAŞOĞLU paketi küçük buldu. Ama başka büyük şeyler de vereceğiz” dedi. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi Orhan BALABAN, Bakan, “Sayın TAŞÇIOĞLU baklava ile gelmişti. Siz çikolata ile geldiniz” şeklinde karşılık verdi. Bakan AYKUT bunun üzerine, “Kalite, milli gelirin artışına paralel olarak yükseliyor” diye konuştu.

ÖNERİLER İNCELENİYOR

Bakan AYKUT ziyaretler sırasında yaptığı konuşmalarında, kendileri için öncelikle işçinin sağlığının önemli olduğunu bildirerek, bunu, iş güvenliği, işçinin ekonomik ve sosyal refahının izlediğini kaydetti.

TÜRK-İŞ'in çalışma yaşamını ilgilendiren yasalarla ilgili değişiklik önerilerini incelemeye devam ettiklerini bildiren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, işveren kesiminden de aynı doğrultuda görüş aldıktan sonra, çalışmaların tamamlanacağını açıkladı. AYKUT, "Çalışma-

Bakan İmren AYKUT, TÜRK-İŞ'i ziyarete bir kutu çikolata ile geldi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ:

**“BEN SİZE KEFİL OLDUM
KEFALETİMİN
KARŞILIĞINI DA İSTERİM.”**

rı tamamlarken önümüzdeki yasama yılının şartlarına göre hızlı bir çalışmayı nasıl yapabiliriz, bunun için nelere öncelik tanıyacağız? Bir planlama yap-

mak zorundayız” diye konuştu.

Kendileri için diyalogun esas olduğu görüşünü tekrarlayan AYKUT, işçi ve işveren

tarafı ile diyalogu kesmeden ve onların nabızlarını sürekli tutarak çalışmalarını sürdüreceklərini ifade etti.

EK ZAM KONUSU

AYKUT, ek zam konusunda da şunları söyledi:

“Bu arada işçilerin ekonomik sıkıntıları ile ilgili temaslarımı da sürdürüyorum. Bilindiği gibi ben Çalışma Bakanı olarak bazı düşüncelerimi belli usullarda ifade etmek durumundayım. Bir müdahale yetkisine sahip değilim. Zaten hür pazarlık düzeni de bunu men eder. Ben Sayın Yöneticileri (şunlardan, şunlardan vazgeçin, istemeyin bunları) gibi telkinde bulunmak hakkına sahip değilsem, öteki kesime de (illa şu kadar para vereceksiniz, şunları şunları yapacaksınız) gibi bir teklifte bulunamam, ancak, yol göstermeler gibi ve tamamen istişari mahiyeti aşmayan girişimlerim olabilir. Ben bu gayretin içindeyim, bunlar kolay aşılabilecek hususlar değildir. Çünkü ortada bağışlanmış toplu sözleşmeler vardır. Toplu sözleşme düzeni vardır. Hukuku çiğneme-

TÜRK-İŞ'li sendikacılar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda, Bakan Aykut ve Bakanlık Müsteşarıyla...

İmren Aykut,
TÜRK-İŞ'i
ziyareti
sırasında
Genel Başkan
Şevket Yılmaz
ve Yönetim
Kurulu Üyeleriyle
görüşürken.

den, düzeni zedelemekten bugün bu şekilde zedelersek, yarı başka şekilde zedelenmesine fırsat veririz endişesi ile mümkün olduğu kadar herşeyi tertip ve düzeni içinde yapmak arzusuyla girişimlerini sürdürüyorum. TÜRK-İŞ'in bu çalışmalarına katkıda bulunmasını istiyorum. Aynı isteği öteki kesim için de geçerlidir."

Bakan AYKUT, TÜRK-İŞ'i ziyaretinden sonra yaptığı açıklamada, TÜRK-İŞ Yöneticilerinin, işçi kesiminin sıkıntılarını "ısrarla ve vurgulayarak" anlattıklarını belirtti. AYKUT, şunları söyledi:

"Bu konuda yapılabilecek ne varsa, o bakımdan benim çalışmalar içinde olduğumu, hükümetin de zaten meseleye şefkatli ve uyumlu bir şekilde baktığını ifade ettim. Çalışmalarımızın bir bölümü zamana bağlıdır. Bunları en hızlı biçimde nasıl çözüme kavuştururuz, bu konudaki düşüncelerimi söyledim. Diğer konularda da girişimlerimin sürdüğünü ifade ettim."

ŞEVKET YILMAZ'IN SÖZLERİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz ise görüşmeler sırasında, bugüne kadar çözüm bekleyen problemlerin AYKUT'un omuzlarına yüklediğini belirterek özetle

şunları söyledi:

"Bugüne kadar çözüm bekleyen problemlerimizin hepsi sizin omuzlarınıza kalmış gözüküyor. Bundan başka, 1987 yılında son ayında yapılan zamlarla tüm çalışanlar dar ve sabit gelirli büyük bir sıkıntı içine düşmüştür.

DEĞİŞİKLİK İSTEKLERİ YENİDEN BİLDİRİLDİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren AYKUT'un; TÜRK-İŞ'in çalışma hayatıyla ilgili yasa değişikliklerine ilişkin isteklerini öncelik sırasına göre değerlendireceklerini açıkladı ve bu konuda istek paketinin kendisine verilmesini istedi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, daha önce Hükümete, siyasi partilere ve milletvekillerine gönderdiği değişiklik isteklerini içeren dosyanın bir yenisini hazırlayarak 11 Ocak'ta Bakan'a iletti.

YILMAZ ve AYKUT

GAZETECİLERİN SORULARINI CEVAPLADI

Siz bu haklı ve sıkıntılı kişilerin problemlerine üst mevki-lerde koparabilecek bir kaabiliyettesiniz. Bakan olduğunuz için değil, geçmişinizi bildiğim için söylüyorum. Siz daima zayıfın yanındasınız. Siz daima haklı olup, haksızlığa uğrayan yanındasınız.”

MÜJDE BEKLİYORUZ.

YILMAZ, özgürlükçü demokrasinin daha iyi bir şekilde Türkiye’de egemen olmasını amaçladıklarını, hissi düşünceler taşımadıklarını bildirdi. Yılmaz, şunları söyledi:

“İnanıyorum ki çalışma hayatında, anayasa değişikliği yapılmadan halledilmesi gereken hususlar var. Bunları karşılıklı oturup halletmemiz mümkündür. İncancım odur ki, 1988 yılının birinci gününde emekliye, dula verdiğimiz müjdeyi, fiilen çalışmakta olan işçilerimizden herhalde esirgemeyeceksiniz. Belki kısa bir zaman alacak, ama bunun müjdesini de bekliyoruz.”

İşçilerin bu konuda İmren AYKUT’tan beklentileri olduğunu vurgulayan Yılmaz, “Sizi tanıdıkları bildikleri için bekliyorlar. (Acaba Sayın İmren AYKUT Bakan olduktan sonra bizi elinin tersi ile iter mi?) soruları üzerine ben kefil oldum. Kefaletimin karşılığını da isterim” diye konuştu.

YILMAZ görüşmelerden sonra şöyle konuştu:

“Sıkıntılarımız bellidir. Çalışma hayatıyla ilgili yasalar-daki sıkıntılarımızın, bir tak-

Bakan AYKUT ve ŞEVKET YILMAZ, görüşmelerden sonra gazetecilerin sorularını cevaplandırıdılar.

AYKUT ve YILMAZ’a sorulan sorularla cevapları şöyle:

Şevket Yılmaz:

“İNŞALLAH YAKINDA DİYE DÜŞÜNÜYORUM...”

□ SORU : Yasalarda istediğiniz yönde değişiklik olacağından emin misiniz?

□ YILMAZ : Biz Sayın AYKUT’un çalışma hayatının sorunlarını iyi bilen bir bakan olduğu izlenimini muhafaza ediyoruz. Biz çalışma hayatının minimum seviyede uluslararası çalışma teşkilatı (ILO) standartlarına uydurulması yönündeki isteğimiz ile ülkemizdeki mevcut sıkıntıları ortaya koyacak olan gerekçeli görüşümüzü pazartesi günü bakanlığa sunacağız. Bakanlık kuracağı bir komisyon aracılığıyla bu görüş-lerimizi değerlendirecek.

□ SORU : Görüşmenizde işçilere yakında ekonomik rahatlama geleceği izlenimini edindiniz mi?

□ YILMAZ : İnşallah yakında diye düşünüyorum.

□ SORU : Sizin öneriniz oldu mu?

□ YILMAZ : Tabii. Kendileri yönünden ufak bir çıkmaz var. Toplu sözleşmeye müdahale gibi gözükmeden ya da alt üst etmeden bir alternatif bulmaya taraflar gayret sarfediyor. Kendisi de hazırlık yapıyor.

vim yapılarak öncelikle ele alınması temennimiz üzerinde tartıştık. Ayrıca, ekonomik bakımdan sıkıntılarımızın yine hükümet nezdinde ya da Sayın Başbakan nezdinde çok

acil ve kısa vadede bir çözüme ulaştırılması konusunda da çalışma yanmalarını ve bunun çok kısa müddette olması ricamızı da tekrarladık.”

□ **SORU :** Süper emeklilerin sosyal yardım zammı artırılmadı, bu konuda sizin ne gibi bir öneriniz olacak?

□ **YILMAZ :** Eğer emeklilere bir yardım yapılıyorsa, hepsine birden yapılması gerekir. Ancak bir tek husustan memnunum, memurlara işçi emeklisinin yakacak yardımı aynı oldu.

□ **SORU :** Ek zam konusunda belirlenmiş bir formül var mı?

□ **AYKUT :** Hayır yok. Dün bir, bugün iki. Ben nerden formül bulacağım, tarafları dinlemeden, meselelerin bütün ayrıntılarını tetkik etmeden? Bir tek yanlış şey yazıyorsunuz, bizi kilitliyorsunuz. Bir cümle ortalığı karmakarışık ediyor. Fakat siz yazdığınız şeyin altından

□ **SORU :** Ek zam çözümü kavuştu mu?

□ **YILMAZ :** Çözüme kavuşturmak Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın imzasıyla olsa, şimdi onun imzasını alacağım ama, şu anda o imza yetkisi yok. O imza yetkisine sahip kişilerle yapılacak görüşmelerin kısa vadede olmasını ve zaman kaybına hiç tahammülümüz bulunmadığını ortaya koyduk."

İmren Aykut: "EN UYGUN FORMÜLÜ BULMAYA GAYRET EDECEĞİM."

ne gibi hukuki problemler doğacağını bilmeden yazıyorsunuz. Şu ek zam lafı... Onun neler getireceğini biliyor musunuz? Sendikalar da bunun ne kadar güç bir olay olduğunu bildikleri halde, yazıla yazıla manevi baskı altında kaldılar. Bir mesele illâ (ek zam) diye çözülmez ki. Ben o tür kelimeler söylemekten hoşlanmam. Bunun teknik ve hukuki sıkıntıları var. Yalnız parasal sıkıntısı yok.

□ **SORU :** Bir ekonomik rahatlama talebi var işçinin. Bu durumda ne olabilir?

□ **AYKUT :** Ekonomik sıkıntılar var. Ben de onların içinde bulundukları sıkıntıları gi-

dermeye, bir takım iyileştirmeler yapmaya gayret edeceğim. Bunun en uygun formüllerini bulmaya gayret edeceğim. Burada herkesin ortak amacı, bir iyileştirmedir. İşçinin kazancını artırıcı, durumunu düzeltici bir takım formüllerin bulunmasıdır. Bir formül bulunduğunda açıklayacağız. Formül, tarafların ikna olacağı bir diyalogla tesbit edilir. Bir özgür toplu pazarlık düzeni diye büyük savunmalar yapıyoruz. Sonra da işimize gelince bunlara müdahale edersek, işimize gelince etmezsek, o zaman da burda bir dejenerasyon söz konusu olur. Hem sistemin şartlarına saygılı olacağız. Hem ihtiyaçlara cevap vereceğiz, hem işçiyi memnun edici adımlar atacağız.

Bu işi bilen, (ek zam) diye bir kelime kullanmaz. Bu işi bilen gelir artırıcı, ekonomik durumu düzeltici yönde sözler sarfeder.

□ **SORU :** Sosyal yardımlardaki artışın süperlere yansıtılmamasından sonra bir siyasi Parti Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Bu konuda bir açıklamanız olacak mı?

□ **AYKUT :** Gelir düzeyi düşük gruplar benim için önemlidir. Ben onları korumaya ve elimdeki imkanları daha fakir, daha düşük gelir düzeyinde olanlara kullanmaya çalışırım. O siyasi parti de çok yüksek gelir düzeyi olanlar lehine çalışmak istiyorsa, yapar."

□ **SORU :** Yasa değişiklikleri ILO toplantısına yetişir mi?

AYKUT : En kısa zamanda nasıl gerçekleşebilir, en kısa sürede gerçekleştiriminin yolları nedir, onun üzerinde duruyorum. Zaman sıkıntısını hangi durumda aşarız, onun arayışları içindeyiz. Zaman çok kısıtlı, elimden geldiği zaman sendikalarımızı hiç olmazsa belli ölçüde rahatlatacak bir takım çalışmalarını gerçekleştirebileceğimi ümit ediyorum.

ERDAL İNÖNÜ, TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

SHP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ: “SÖZLEŞMELİ PERSONEL KARARNAMESİNİN AMACI, ÇALIŞANLARI YALNIZ BAŞINA BIRAKMAK”

Şevket YILMAZ, İNÖNÜ'den Kararname'nin Anayasa'ya aykırılığı konusunda girişimde bulunmasını istedi

SHP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ, bazı SHP'li sendikacı Milletvekilleriyle 27 Ocak'ta TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ'ı ziyaret ederek, bir süre görüştü. İNÖNÜ, bu sırada yaptığı konuşmada, seçimlerden sonra yapılan zamların ücretlere yansıtılmadığını kaydederek, “Ekonominin gelişiminin, vatandaşları daima daha büyük sıkıntılar altında bırakmak olamayacağını” söyledi. Çalışanlara nasıl bir ücret artışı sağlanacağını TÜRK-İŞ Yöneticilerinden öğrenmek istediğini bildiren İNÖNÜ, işçi ücretleri ve memur maaşlarının enflasyona karşı “Otomatik olarak

ayarlanacak hale getirilmesi gerektiğini” ifade etti. İNÖNÜ, şöyle konuştu:

“308 sayılı Kararname ile KİT'lerde çalışan herkesi, memur olsun, işçi olsun, sendikaların dışına çıkarmaya çalışıyorlar. Amaç belli: Herkesi tek tek yalnız bırakmak, Ağızlarına başlangıçta bal çalmak, daha sonra da bu enflasyon, hayat pahalılığı ormanında yalnız başına bırakmak. Bunlar evvelce yaşanmış şeyler. İnsanları tek başına bırakarak, bu sıkıntılarla başedilemeyeceğini görmüş bütün insanlık. Sendikalar ise, çalışanları korumak için ondan sonra ortaya çıkmış.”

TÜRK-İŞ'TEN İSTEKLER

TÜRK-İŞ Genel Başkanı YILMAZ da, seçimler sonrası zamlar karşısında işçilerin, dar ve sabit gelirlielerin ekonomik çıkmazlar içinde kaldıklarını ve mutfaklarının zayıfladığını kaydetti. YILMAZ, şunları söyledi:

“Sözleşmeli personel uygulaması ile ilgili 308 sayılı Kararname; Anayasa'nın 128. maddesinden başlayarak, 1475 Sayılı İş Yasası'na bile aykırıdır. Bunun, işçi hak ve özgürlüklerine, işçinin yasal çalışma teminatına aykırı olduğu kanaatindeyiz. Bu Kararname'nin Anayasa'ya aykırılığı konusunda sizden, yasalara aykırılığı konusunda da milletvekili arkadaşlarımızdan çalışmalar ve girişimler yapılmasını rica ediyorum.

Bazı vasalılarla ilgili değişiklik isteklerimizi de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ilettik. Sayın Cevdet SELVİ'ye de bu konuda bazı bilgiler verdim. Onları en iyi şekilde sendikacı diğer milletvekili arkadaşlarla değerlendireceklerine şüphem yok.”

Bunun üzerine İNÖNÜ de, 308 Sayılı Kararname'nin Anayasa'ya aykırılığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvuru çalışmalarının sürdüğünü belirterek, “Avrupalılar istediği için değil, çalışanlarımızın haklarını korumak için ILO prensiplerine uymak gerekir” biçiminde konuştu.

BELEDİYE-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

BELEDİYE-İŞ Genel Başkanı Hüseyin PALA :

“DEVLETİN BAŞKA SATACAK BİR ŞEYİ KALMADI...”

BELEDİYE-İŞ Sendikası Başkanlar Kurulu, 8-10 Ocak tarihleri arasında İnhanlı Eğitim Salonu'nda toplandı. **TÜRK-İŞ** ve uluslararası işçi kuruluşlarıyla ilişkiler, Türkiye'deki ekonomik yapılanma ile, toplu sözleşmelerde izlenecek strateji konularının ele alındığı toplantıya üç ayı aşkın süredir rahatsız olan Genel Başkan **Hüseyin PALA**'nın da katılarak bir konuşma yapması sevinç yarattı. Genel Başkan **PALA**'ya işçiler adına bir bakır kupa hediye edildi.

Çeşitli sendika içi konuların da görüşüldüğü toplantının sonunda bir bildiri yayınlandı.

Genel Başkan **PALA**, yaptığı konuşmasında, “Belediyeyi satılar, sıra Vakıflarda. Devletin başka satacak bir şeyi kalmadı. Camileri de imamlara satsınlar” dedi.

Hüseyin PALA, konuşmasının şunları söyledi :

“İşçinin kemerini hergün biraz daha sıkın son dört yılı geride bıraktık. Sendikal demokrasiyi yok eden, toplu sözleşme düzenini bağımlı hale getiren mevzuatın amansız baskısını bir kambur gibi taşıyarak bugüne geldik.

İşçiyi uyarmakta sendikal hareketin niçin gerekli olduğunu, sendika hareketi içinde birleşmenin kafa-kasa birliğinin niçin gerekli olduğunu, ülke yönetiminde özellikle genel seçimlerde işçi sınıfının beraber hareket etmesinin kime faydalı olduğunu işçinin kulağına fısıldama şansı en çok işyeri yöneticisi ve temsilcinin elindedir. İşyeri temsilci ve yönetici-

Ağır bir mide ameliyatı geçiren ve bir süredir rahatsız olan Belediyeye-İş Genel Başkanı Hüseyin Pala'nın Başkanlar Kuruluna katılması sevinç yarattı. Pala'ya, işçiler adına bakır bir kupa hediye edildi.

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Çetin GÖÇER :

“ÖZAL'IN, 4 YILLIK KATILIĞINI SÜRDÜRMESİ BÜYÜK BİR SİYASİ HATA OLACAKTIR.”

lerinden bunları beklerken profesyonel yöneticilerimizin taşıdığı sorumluluğu kenara itemeyiz, büyük vebali onlar taşır.

Bu görevi hakkınca yerine getirdiğimiz kanısında değilim. Gerçekleri kabul ederek noksanlarımızı düzeltmek zorundayız.”

PALA, Özal Hükümetinin uyguladığı ekonomik ve sosyal politikayla ilgili olarak da şunları söyledi :

“Son dört senedir sözde seçimle gelen bir hükümet ile yaşadık. Bir ihtilal döneminde düzenlenmiş demokratik olmayan, işçi çıkarlarına zıt sendika ve toplu iş sözleşmesi düzeni içinde çırpındık. Demokratik olmayan bu dü-

zenin bir harfini bile değiştiremedik. İktidarın uyguladığı bir ekonomik model var. Bu modelde fırsatı eline geçiren köşeyi dönebiliyor, fırsatı elde edemeyen altın-

SONUÇ BİLDİRİSİ :

da kalanın canı çıksın deniyor.

İşçi ücretlerini enflasyonun çok gerisinde tutmak, iktidarın vazgeçemeyeceği bir prensip oldu. 1980 öncesi milli gelir içindeki ücretliler payı % 43'e ulaşmışken bugün % 17'nin altına düşmüşse işte bu, uygulanan politikanın sonucudur."

ÇETİN GÖÇER'İN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve **Belediye-İş** Sendikası Genel Başkan Yardımcısı **Çetin GÖÇER**, toplantıda yaptığı konuşmada, 1987'nin **TÜRK-İŞ** için, işçi hak ve özgürlüklerinin yeniden kazanılması yolunda en yoğun mücadele yılı olduğunu belirterek, şunları söyledi:

"Bir yandan parlamentoyu ve siyasal iktidarı etkilemek amacıyla sürdürülen yürüyüş, miting ve kapalı salon toplantıları devam ederken, diğer yandan da yasaksız bir demokrasi için önemli sınav verilmiştir.

Yönetim Kurulumuz, sendikal yasaların kaldırılabilmesi için parlamento tarafından gündeme getirilmiş siyasal yasaklar konusunda hassasiyet göstermiş, demokrasiye gölge düşüren her türlü yasağa karşı olduğunu ortaya koymuştur. Evet oylarının kıl payı fazla çıkışıyla, bir yasak ortadan kalkmıştır.

TÜRK-İŞ'in yurt düzeyinde düzenlediği "**Yasaksız Bir Demokrasi ve Hür Sendikacılık**" konulu sempozyumları olmasaydı, bu yasağın kalkması mümkün olmayacaktı.

Bunu, siyasi partiler de kabul etmektedir.

Siyasal iktidar, **TÜRK-İŞ**'in bu kampanyası karşısında rahatsız olmuş, zamanın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Mükerrem**

11.1.1988

"**B**elediye İşçisinin ekonomik bunalımının, 1980'ler sonrasında da görülen ek zam bütüfkarlığı ile değil, toplu iş sözleşmesi sisteminin etkinliğiyle giderileceği inancındadır. İzmir örneğinde olduğu gibi, Hükümetin himayesinde işkolu barajını aşmış göziken bölücü sendikaların oyunu, etkin karşı mücadeleyle bozulacağına inanır.

Türk işçisinin 1980'lerden beri katlandığı gerilemenin bir avuç azınlığa pekmez çoktıldığının farkında ve hilincinde olarak **Türk-İş** Sendikalar topluluğunun geliştireceği her tür hak kotarma ve demokratikleştirme eyleminin, en piskin yöneticileri dahi belli bir süreçte yola getireceğine inanır.

"Kendi okulunu kendin yap" kampanyasına katılmak isteyen **Türk-İş** Sendikalar Topluluğu istemini, amaç dışı bulun mantığın, sendikaların eğitim fonunu çıkarlar eğitimi gereğiyle gasbını kınar.

Türk sendikal yaşamının özendiğimiz Batı demokratik yapısının ve özellikle ILO'nun şartlarına ulaştırılmasına kadar her tür yasal eyleme başvurulmasının; kıdemli sendikacıları tasfiye anlamına gelen yasal şekli değiştirmeden önce (bu zaten kişi hakları bakımından ayıplıdır) çağdaş mevzuata kavuşmasının öncelikli olduğunu beyan eder. "

BELEDİYE-İŞ BAŞKANLAR KURULU

TAŞÇIOĞLU, **TÜRK-İŞ**'in sendika-siyaset ilişkisinde suç işlediğini iddia eden açıklamalar yaparak, Cumhuriyet Savcılığı'na adeta ihbarda bulunmuştur.

Geçtiğimiz günlerde, **TÜRK-İŞ** Yönetim Kurulu Üyeleri olarak,

Ankara'da ifadelerimiz Savcılıkça alınmış, buraya gelirken aldığımız bir habere göre de en az iki yıl hapsimizin istendiği bir dava açılmasına karar verilmiştir.

Bu gibi baskıların, **TÜRK-İŞ** yönetimini etkilemesi, işçi hakları konusunda sürdürülen mücadelesinde taviz vermesi mümkün değildir.

Her ne kadar genel seçimlerde seçim yasasının azizliğiyle yüzde 36 civarında oy alan ANAP'ın 292 Milletvekiliyle parlamentoda temsil edilmesi mümkün olmuşsa da, işçi oylarının büyük çoğunluğunu bu oy potansiyeli içinde saymak, yüzde 64'lük karşı oylar içinde hesap etmemek mantık işi

değildir.

5 Yıllık yeni bir çalışma dönemini kendisine destek alan Sayın **ÖZAL**'ın, geride bıraktığı dört yıllık icraatında gösterdiği katılığı sürdürmesi büyük bir siyasi hata olacaktır.

Basını ve Sendikaları karşısına almanın, hiçbir iktidara yararı yoktur.

Nitekim; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na eskiden sendikalarda hizmet vermiş, işçi sorunlarını yakından bilen bir Milletvekilinin getirilişi, basınla yeniden ilişkiler kurulması yolunda yine basına yakınlığı bilinen bir Devlet Bakanının görevlendirilmesi, bazı politikalarda değişiklik ihtiyacı duyulduğunu göstermektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın İmren **AYKUT**'un göreve başlaması ile birlikte, **TÜRK-İŞ/Hükümet** arasında bir ateşkes dönemi başlamıştır."

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU A

BAŞKANLAR 1987'yi DE

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun bir rapor sunduğu Başkanlar Kurulu, toplantının sonunda ortak bir bildiri hazırladı.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 13-14 Ocak tarihlerinde, Ankara'da toplandı. 14. Genel Kurul'un yapıldığı Aralık 1986'dan bu yana geçen bir yıllık çalışma döneminde gelişen ekonomik ve sosyal olayların değeri-

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

15 OCAK 1988

“Ülkemiz henüz siyasal demokrasinin çoğulcu ve katılımcı yapısıyla kurulması ve bütün gereklerinin kurumlaştırılıp işlerliğe kavuşturulmasının tarih içindeki kilometre taşlarının aşılması sürecini yaşamaktadır.

Konfederasyonumuz bu sürenin hızla ve fakat sağlıklı bir biçimde aşılması bakımından 1987 yılı içinde üzerine düşen görevleri her safhada yerine getirmek için yoğun bir çalışma sürdürmüştür.

Ülsumumuzun iktisaden güçsüz geniş kesimlerinin ve tüm çalışanlarımızın istemlerine ve beklentilerine uygun çözümlerin gerçekleşmesinde etkili unsurun siyasal demokrasinin çoğulcu ve katılımcı yapısıyla Ülkemizde kurumlaşması ve işlerliğe kavuşturulması olduğunu, Başkanlar Kurulumuz önemle ve tekrar belirtmeyi kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görmektedir.

Zira gerek kişi hak ve özgürlükleri, gerekse işçi hakları ve özgürlüklerinin ayrılmaz bir parçası olan “Hür sendika hakkı” serbest toplu pazarlık ve grev hakkının önündeki anayasal ve yasal engeller devam etmektedir.

İşçi hareketimizin karşı-karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal olumsuzlukların aşılmasının “Hür sendika hakkı” ile “Serbest Toplu Pazarlık ve Grev Hakkı”nın önündeki Anayasal ve yasal engellerin kaldırılması olduğu açık ve tartışmasız bir gerçektir.

□ Başkanlar Kurulumuzun çalışma hayatı-

KARA'DA TOPLANDI

ERLENDİRDİLER...

dirildiği Başkanlar Kurulu Toplantısında, bir de rapor sunuldu.

Yönetim Kurulu tarafından, sunulan raporun da müzakere edildiği toplantıda, 1988 yılında sürdürülecek çalışmalar için gerekli tespitler yapıldı.

İki gün süren Başkanlar Kurulu Toplantısı'nın sonunda ortak bir bildiri yayınlandı. Bildiride, siyasal demokrasinin, çoğulcu ve katılımcı yapısıyla kurulması ve tüm gereklerinin kurumlaştırılarak işlerliğe kavuşturulması için, TÜRK-İŞ'in üzerine düşen görevleri her alanda yerine getirmek için 1987 yılında yoğun bir çalışma sürdürdüğü belirtiliyor.

ŞEVKET YILMAZ'IN AÇIŞ KONUŞMASI :

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, Başkanlar Kurulu Toplantısı'nın açış konuşmasında, 14. Genel Kurul'un yapıldığı Aralık 1986'dan bu yana, dördü olağanüstü, son yapılanla birlikte ikisi olağan, altı toplantı yapıldığını belirterek, bir yıllık çalışma döneminin önemli olaylarını hatırlattı.

Şevket Yılmaz, konuşmasında şunları söyledi:

Genel Kurulumuzun hemen sonrasında, 1987 yılında görüşmeleri süren toplu iş sözleşmelerinin durumunu değerlendirmek, olumsuz gelişmeler karşısında alınacak önlemlerin tesbiti için **2 Mart 1987** tarihinde dönemin ilk olağanüstü toplantısında biraraya geldik.

Kısa ve uzun vadeli eylem şe-

nı ilgilendiren yasalar üzerinde demokratik rejim ile Uluslararası Çalışma Teşkilatı ilke ve sözleşmeleri doğrultusunda tesbit ettiği yapılması gereken değişiklikleri, Yönetim Kurulumuzun tekra- ren 11 Ocak 1988 tarihinde istemi üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına intikal ettirmesinden beklenen iyileştirmelerin geciktirilmekten gerçekleştirilmesi özenle ve ısrarla izlenmektedir.

□ Özellikle 1980 yılından bu yana, fiyatların ve zamların serbest, fakat ücretlerin ve gelirlerin, toplu pazarlık ve grev hakkı ile hür sendika hakkının tutuklu ve engelli bir uygulamanın, yürütülen ekonomik politikalar karşısında, kendi mantığı içinde bile liberal değil, baskıcı, buyurgan ve dayatmacı bir nitelik taşıdığı açıktır.

Ekonomik gelişmeler açısından ağır olumsuzluklar taşıyan bir yıl olan 1987'de ve özellikle yılın ikinci yarısında, gerek uzun süredir izlenen ekonomik politikalar, gerekse cereyan eden

siyasi olayların yoğunlaşmasıyla yıllardır dizginlenmeyen enflasyonun süratle artan hızı, ücretlerin ve dar gelirlilerin süregelen sıkıntılarının dayanılmaz boyutlara ulaşmasına neden olmuştur.

Nitekim, 1987 Aralık ayında birçok mal ve hizmete yapılan vergi nitelikli zamlar, başta işçiler ve ücretliler olmak üzere ulusumuzun iktisaden güçsüz kesimlerini ağır ekonomik kayıplara uğratmıştır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, uğranılan bu kayıpların, acil ve radikal önlemlerle derhal telafisi için, tüm işverenleri ve hükümeti göreve çağır-maktadır.

Ücretlerin vergi niteliğindeki zamlarla sürekli ve son derece dayanılmaz ve yaşamsal boyutlarda aşındırılmaya uğratılması, işçilerin ve tüm çalışanların çalışma borcunu, bu tablo karşısında yerine getirmemesini haklı kılacaktır.

killerini belirlemek amacıyla, 16 Mart 1987 tarihinde yeniden toplanan Başkanlar Kurulumuz, 1987 yılında uygulanacak eylemlerle ilgili bazı kararlar almış ve bu kararlarını bir bildiri ile kamuoyuna açıklamıştır.

Bu eylem şekillerinden birisi de, "İktisaden güçsüz durumda ki çoğunluğun çıkmazları ile içinde bulunduğu sorunları anlatan bir açık mektubun, TBMM Başkanlığı ile milletvekillerine verilmesi, bunun için de teşkilâtın tüm birimlerinin yöneticileriyle toplu hareket edilmesi" olarak belirlenmiştir.

24 Mart 1987 günü, hepinizin bildiği olaylarla bu eylem uygulamaya konulmuş, siyasal iktidarın polisle işçiye karşı karşıya getirdiği o günün telâfisi güç sonuçlar doğurması, soğukkanlılığımızı muhafaza ile önlenebilmiştir.

Aynı gün yeniden toplanan Başkanlar Kurulumuz, eylem plânındaki uygulama tarihlerini öne almış, **Samsun, İzmit ve Mersin**'de yürüyüş ve miting yapılmasını kararlaştırmıştır.

Başkanlar Kurulumuzun eylem programını öne almasının açıklandığı gün, 26 Mart gecerası, Genel Merkezimize gelen polisler tarafından karar defterlerimiz inceleme yapılacağı ge-

rekçesiyle alınmıştır.

Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı da izinsiz açık hava gösterisi yaptığımız gerekçesiyle Yönetim Kurulumuz hakkında soruşturma açmış, 27 Mart günü 5,5 saat süren bir sorgulama yapılmıştır.

Sırası gelmişken, bu sorgulama nedeniyle Yönetim Kurulumuzu yalnız bırakmayan değerli sendikacı arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilmekteyim.

Eylem programının eksiksiz uygulanabilmesi için 19 Nisan'da Mersin'de yapmayı plânladığımız yürüyüş ve miting, İcel Valiliğinin izin vermemesi üzerine gerçekleşmemiş, 26 Nisan Pazar günü Samsun'da, 10 Mayıs Pazar günü de İzmit'te iki muhteşem yürüyüş ve miting yapılmıştır.

Başkanlar Kurulumuzun ilk olağan toplantısı 3 Temmuz'da Ankara'da yapıldı.

Çalışma hayatıyla ilgili sorunlar üzerinde değerlendirme yapan Kurulumuz, o tarihte sürmekte olan grevlerin desteklenmesini, 6 Eylül'de yapılacak halk oylaması sırasında, yasaksız bir demokrasi için **EVET** oyu kullanılması yolunda çalışma yapılması prensip olarak kabul edilmiştir.

"**Hür Sendikacılık ve Demokrasi Konferansları**" adını verdiğimiz büyük salon toplantılarıyla 34 il'de başarılı bir çalışma uygulanmıştır.

Bu çalışmalarımız sırasında Konfederasyonumuz yayın organı içeriği ve ekleri, yasaksız bir demokrasinin ülkede egemen ol-

Başkanlar Kurulumuz, yapılan zamlar karşısında ücretlerin acil ve köklü önlemlerle derhal iyileştirilmesini ve bu konuda **TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu**'nun yaptığı girişimlerin sonuca bağlanmasını ısrarla talep etmektedir.

TÜRK-İŞ'İN ÇALIŞMA HEDEFLERİ :

□ **TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu**, Konfederasyonumuzun 1988 yılı çalışma hedefleri olarak;

a) "**Hür Sendika Hakkı**" ile "**Serbest Toplu Pazarlık ve Grev Hakkı**" ve çalışma hayatını ilgilendiren yasalarda **Uluslararası Çalışma Örgütü** ilkelere ve sözleşmelerine, işçi hareketimizin ihtiyaç ve taleplerine uygun değişikliklerin sağlanması,

b) **Vergilendirmede** ücretliler yönünden leh-te değişiklikler gerçekleştirilmesi,

c) **Sözleşmeli personel uygulamasının**, yapılacak hukuki ve fiili çalışmalarla durdurulması,

d) **İşçi sağlığı ve iş güvenliği** önlemlerinin koordineli olarak izlenilmesi ve gereğinin yerine getirilmesi,

e) **Teşkilatlanma hedeflerinin** genişletilmesi,

f) **Eğitimde**, bütünsellik içinde demokrasi ve demokratik hak ve özgürlüklerin öncelikle ve ağır-

ması için düzenlenmiş, milyonlarca baskı ile kamuoyu yaratılmıştır.

Halk oylaması sonuçlarının az farkla da olsa demokrasi adına başarıyla sonuçlanmasında, bu çalışmalarımızın büyük payı olduğu geniş halk kitlelerince kabul edilmektedir.

Bizim bu çalışmalarımız sırasında, siyasal iktidarın sözcüleri tarafından radyo ve televizyonda siyaset yaptığımız iddiaları öne sürülmüştür.

Zamanın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da **“TÜRK-İŞ Siyaset yapıyor”** diye demeçler vermiştir.

Bu suçlamaların hemen ardından, yer yer sendikalarımızın iş yerlerinde çalışan temsilci, baş temsilci ya da şube yöneticisi durumundaki arkadaşlarımızın Savcılıklara çağırıldıklarını, bazıları hakkında soruşturma açıldığını öğrendik.

Derhal hukuki destek sağlanarak, Avukatlarımız görevlendirilmiştir.

Bu arada, Keçiözümlü Savcılığının suç duyurusunda bulunması üzerine de Ankara Cumhuriyet Savcılığı, “Yasaksız bir demokrasi için EVET” başlıklı dergimiz ekinin, izin almaksızın dağıtılan bildiri olduğu iddiasıyla Dernekler Yasasının 44’üncü, siyaset-sendika ilişkisini düzenleyen Sendikalar Yasasının 37. maddelerine aykırı hareketten ifadelemizi aldı.

lıklı olarak işlenmesi,

g) Üretilen tezlerimizi açıklayacak ve ileri düzeyde iletişimi sağlayacak bir halkla ilişkiler programı geliştirilmesiyle örgütün yurt düzeyinde tanınması ve bölgesel temsilciler toplantıları düzenlenmesi,

h) Araştırma Bürosunun bilgisayar üniteli bir geliştirmeye ve istenilen verileri üreten niteliğe kavuşturulması,

i) Dayanışma fonu geliştirilmesi,

j) Uluslararası ilişkilerde, her platformun tezlerimizin savunulup belirtilmesinde daha çok kullanılması,

hedeflerini belirleyen TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun bu yöndeki çalışmalarının gerçekleştirilme-

sinde eksiksiz bir destek ve bütünlüğün sağlanmasını kararlaştırmıştır.

□ Kamuoyunda “Yalan Haber Yasası” olarak adlandırılan bir yasa tasarıları hazırlığı, Başkanlar Kurulumuzca basın özgürlüğünü kaygı verici boyutlarda tehdit eden bir girişim olarak değerlendirilmiştir.

Cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Atatürk’ün ifade ettiği gibi, “Basın özgürlüğünden doğan sakıncaların giderilmesi için tek çare yine basın özgürlüğüdür.”

Bu çağdaş düşünceden elli yıl sonra sapılması, sadece ulusal değil, uluslararası alanda da demokrasi yönünde gelişme arayışlarımız üzerin-

Cumhuriyet Savcılığı tarafından Dernekler Yasasının 44., Sendikalar Yasasının 37. maddesine muhalefet gerekçesiyle hazırlanan iddianame ile Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesinde Konfederasyonumuz Yönetim Kurulu Üyeleri aleyhine 1988/7 Esas sayılı dosya ile ceza davası açılmıştır.

Bu dava ile Cumhuriyet Savcılığı, izin almaksızın bildiri dağıtmak fiilinden ötürü 3 aydan 6 ayada kadar hapis, siyasi faaliyette bulunma yasağının ihlâlinin ötürü 6 aydan iki yıla kadar hapis cezası uygulanması isteminde bulunmuştur.

Sonucu ne olursa olsun, böyle bir davanın açılması, Uluslararası alanda insan hakları ve demokratik yapısı tartışılan Türkiye için ciddi bir talihsizliktir.

Başkanlar Kurulumuzun Değerli Üyeleri,

1987'nin son açık hava toplantısı 29 Ağustos Cumartesi günü Seydişehir'de yapılmıştır.

Bu toplantı, **TÜRK-İŞ** Toplu İşlerinin grevci işçilerin yanında olduğunu göstermesi yanı sıra, grevin sona ermesinde de etkin rol oynamıştır.

Birçok Sendikamıza grev kararları aşamasında, bir kısım Sendikamıza ise uyguladıkları fi-

ili grevler sırasında yardımcı olunmuş ve grevler desteklenmiştir.

Bazı grevlerdeki uyuşmazlıklar ise gösterilen destek ve çalışma ile çözüme ulaştırılmıştır.

Siyasal iktidarın siyaset yapmakla suçlamaları, savcılıkların yer yer soruşturma açmaları, Yönetim Kurulumuzun 29 Kasım genel seçimler öncesinde bir başka mücadele yöntemi uygulamasını engelleyememiştir.

14. Genel Kurulumuz kararları ve Başkanlar Kurulumuzun genel eğilimi ile halk oylamasında izlenen çalışmaların devamı niteliğinde olmak üzere 17 Kasım tarihinde 55 il ve 8 Bölge Temsilcimizin katıldığı bir toplantı düzenlenerek, yurt sathında işçilerin, memurların, dar ve sabit gelirliilerin karşı karşıya bulunduğu sıkıntıların bir kez daha anlatıl-

ması için geniş bir çalışma yürütülmesi gerçekleştirilmiştir.

Yönetim Kurulumuz belirlenen plânlama ile çeşitli illerde işçilerin de katıldığı basın toplantıları düzenlediler.

Yazılı basınımızın "**ANAP'A OY YOK KAMPANYASI**" olarak katıldığı bu çalışmalarımızın başarılı olduğuna inanıyoruz.

Genel Seçimlerde ANAP'ın yeniden iktidar olması, 2. Özal Hükümetinin ilanı, Hükümet programının okunup, güven oylamasının yapılmasıyla geçen bir aylık sürenin de kısa bir değerlendirmesini yapmak istiyorum.

Bilindiği gibi; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına çalışma hayatının sorunlarını yakından bilen Sayın **İmren AYKUT** getirilmiştir.

Hatırlanacağı üzere, Sayın

den kaygı ile karşılamaktadır.

□ **Başkanlar Kurulumuz**, bir taraftan siyasal demokrasinin ülkemizde çoğulcu ve katılımcı yönleriyle kuruluş işleriğe kavuşturulması, diğer taraftan ise, bugünkü şartlar altında dahi tüm imkanları zorlayarak, işçi hak ve özgürlükleriyle ekonomik taleplerimizi kotarmak yönündeki **Konfederasyonumuz** işlevlerinin yerine getirilmesi konusunda, tam bir dayanışma ve bütünlük içinde bulunulduğunu açıklamayı da görev saymaktadırlar.

deki olumsuz tartışmaları yoğunlaştıracaktır.

□ **Başkanlar Kurulumuz**, tüm meslek kuruluşlarının düşüncelerini özgürce açıklayabilmelerini, hertürlü ülke sorunlarıyla ilgilenmelerini, amaçları ve ülke çıkarları doğrultusunda gerektiğinde tavır koymalarını ve görüşlerini kamuoyuna maledecek çalışmalar yapmalarını demokratik rejimin katılımcı yönünün açık tutulmasının gereği olarak görmektedir.

Başkanlar Kurulumuz, **TÜRK-İŞ** Yönetim Kurulu üyeleri hakkında da, "Siyaset yaptıkları" iddiasıyla açılan soruşturma ve 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası istemi ile yargılanmaları girişimini, demokratik rejim ve hür sendikacılık yönün-

TÜRK-İŞ
BAŞKANLAR KURULU

Mustafa KALEMLİ'nin yerine Sayın **Mükerrem TAŞÇIOĞLU**'nun gelmesi nedeniyle de Hükümetle ilişkilerde bir düzelme beklentisi içine girilmişti.

10 Şubat 1987 tarihinde Sayın **TAŞÇIOĞLU**'na da bir kez daha teklif paketi sunulmuştu.

Fakat beklenen bir gelişme sağlanmamıştır.

Geçmişin tecrübelerinden yararlanarak, Sayın **AYKUT**'un gelişini memnuniyetle karşılarken, sorunların çözümünde asıl önemlisinin Hükümetin yeni politikalar üretebilmesi olduğunu hatırdan çıkarmadık.

Yönetim Kurulu olarak gerek Sayın Bakanı, gerekse Sayın Başbakanı ziyaretimiz sırasında kendi ifadelerinden işçi hareketinin sorunlarına karşı yeni yaklaşımlar içinde oldukları izlenimini edindik.

Sayın Çalışma Bakanı'nın istemi üzerine 17.7.1984, 11.2.1985, 29.4.1985 ve 15.1.1986 tarihleriyle son olarak 10.2.1987 tarihinde ilgili ve yetkililere Başkanlar Kurulumuzun bilgisinden de geçmek suretiyle sunulmuş olan Anayasada ve temel çalışma yasalarında gerekli ve zorunlu gördüğümüz değişiklik istemlerimiz belirtilmek suretiyle aynı tesbitler doğrultusunda 1475, 2821, 2822 ve 506 sayılı Yasalarda henüz Anayasa değişikliğini gerektirmeyecek istemlerimiz tekraren Çalışma Bakanlığı'na sunulmuştur.

Yapılacak inceleme ve çalışmalarda beklentilerimize uygun

bir gelişmenin sağlanması yolunda gayretlerimiz yoğunlaştırılacaktır.

Yeni yaklaşımlardan yeterli bir sonuç alınabilmesinde ortak çabalarımızdaki bütünlük ve kararlılığın etken olacağına da ısrar etmeyi görev sayıyorum.

Başta işçiler olmak üzere, sabit ve dargelirli büyük halk kitlelerini en çok ilgilendiren konu, enflasyonun kontrol altına alınmasıdır.

Seçimlerin hemen sonrasında, her türlü hizmet ve ürüne zam yapılması, bu zamların büyük ölçüde uygulanması, 1987 enflasyon hızını yüzde 60'lara ulaştırmıştır.

Hükümet, 1987 yılı enflasyon hedefini, daha önceki yıllardan daha da farklı olarak katlamıştır.

Hazine'nin İstanbul perakende fiyatlarına göre açıkladığı enflasyon % 67.3'dür.

İşçilerin aynı yıl içinde yüzde 30 civarında ücret zammı aldığı dikkate alındığında, bu yıl da

enflasyon hızının yüzde 30 gerisinde kalmıştır.

Bu konu, Başkanlar Kurulumuzun gündeminde önemli bir yer işgal edecektir.

Başkanlar Kurulumuzun Sayın Üyeleri,

Bu konuşmamda 1987'nin yoğun çalışmalarından bazı örnekleri vermeye çalıştım.

Mücadelemizin uluslararası alandaki safhalarını, daha önce sizlere ayrı bir rapor olarak sunulan ILO'daki girişimlerimizi, siyasi iktidarın politikalarından kaynaklanan emeklilik, KİT'lerin özelleştirilmesi, sözleşmeli personel uygulamaları karşısında tepkilerimizi, bazı sendikalarımızın çeşitli sorunlarıyla ilgili çalışmalarımıza değinmedim.

Başkanlar Kurulumuzun bütün sorunları ayrıntıları ile ele alacağı kuşkusuzdur.

Başarılı bir çalışma ile yararlı kararlar alınacağı inancıyla Yönetim Kurulu adına sevgi ve saygılarımı sunuyorum.,"

YOL-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ:

“HÜKÜMET, ILO TOPLANTISINA KATILMASIN YA DA YASALARDA DEĞİŞİKLİK YAPSIN...”

YOL-İŞ'in Başkanlar Kurulu Toplantısına TÜRK-İŞ Genel Başkanı YILMAZ ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri BALABAN da katıldı.

Türkiye Yol, Yapı, İnşaat İşçileri Sendikası **YOL-İŞ**'in Başkanlar Kurulu toplantısı, 15-17 Ocak tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**, toplantıda yaptığı konuşmada, hükümet temsilcilerinin **ILO** toplantısında çalışma yasalarımızda değişiklik yapmayı "tahhüt" ettiğini belirterek, "Hükümet temsilcileri ya hazine ayındaki **ILO** toplantısına katılmasın ya da o tarihe kadar bu yasalarda değişiklik yapsın" dedi.

TÜRK-İŞ ve bağlı kuruluşların 1983-87 yılları arasında hür sendikacılık ve **ILO** ilkelerinin yaşama geçirilmesi ve demokrasinin baskısız yürütülmesi için çaba gösterdiğini söyledi. Geçen

yıl yapılan **ILO** toplantısında dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrrem Taşcıoğlu'nun, "ILO ilkelerine uymayı taahhüt ettiğini" belirten **YILMAZ**, "Türkiye Cumhuriyeti'ne söylediğini yapmayan bir ülke gözüyle bakılması hepimizin kanına dokunur" dedi.

MERAL :

**“Eşkiyalığın yerini
enflasyon almıştır.”**

YOL-İŞ Genel Başkanı **Bayram MERAL** ise yaptığı konuşmasında şöyle dedi :

"Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın hesaplarına göre, İstanbul'da fiyatlar 1987 yılında yüzde 67,3 oranında yüksel-

di. 1987 yılı başında eline 100 bin lira geçen işçinin yıl sonunda aynı ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için 167 bin liraya ihtiyacı vardı.

Enflasyon sürecektir, çünkü enflasyon işverenler ve ANAP tarafından dar gelirli daha da yoksullaştırmak için kullanılmaktadır. Enflasyon kontrolsüz değildir. Enflasyon, işverenleri menfaatlerini koruyacak biçimde kontrollüdür.

Eşkiyalığın yerini enflasyon almıştır.

Bugün Türk Sendikacılık Hareketinin en önemli görevlerinden biri, fiyat artışlarının işçiler ve diğer emekçiler lehine kontrol altına alınmasını sağlamak için mücadele etmektir.

Yoksa, yalnızca toplu iş sözleşmeleri ile aldığımız zamlar, enflasyon güneşi karşısında erimeye devam edecektir."

İşsizliğin 1987 yılında 1 milyon 129 bin'e ulaştığını belirten Meral, bu konuyla ilgili olarak da şunları söyledi:

"Bugünkü Hükümet ve işverenler, işsizliğin azaltılması konusunda hiçbir ciddi tedbir almamaktadır.

İşsizlik piyasa mekanizmasıyla önlenemez. İşsizliği önlemenin yolu, devletin istihdam yaratıcı büyük yatırımlar yapması ve özel sektör işverenlerini de bu alanda zorlaması ve teşvik etmesidir.

Biz bu konuda karşımızda patron devlet değil, sosyal devlet görmek istiyoruz."

T.MADEN-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Yılmaz : “EK ZAMMIN FORMÜLÜ BAŞBAKAN'da”

T Maden-İş Sendikası'nın 1988 yılı ilk Başkanlar Kurulu 12 Ocak'ta sendika genel merkezinde toplandı. Başkanlar Kurulu Toplantısına, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz ile Genel Teşkilatlanma Sekreteri Orhan Balaban da katıldı. Şevket Yılmaz toplantıda yaptığı konuşmada sendikaların içinde bulundukları sıkıntılara değinerek ek zam ve yasa değişikliği önerileri hakkında bilgiler verdi.

Şevket Yılmaz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ve Başbakanla yapılan görüşmeler doğrultusunda yasa değişikliği önerilerinin de iki ayrı paket halinde hazırlandığını söyledi. Başbakan'ın “Anayasayı değiştirecek gücümüz yok” demesi üzerine yasa ve Anayasa değişikliği gerektiren taleplerin ayrı ayrı düzenlendiğini vurgulayan Yılmaz, “Bu isteklerimiz en geç Mart ayında Mecliste görüşülmeye başlanmalıdır. Aksi takdirde Haziran ayındaki ILO toplantısında hükümet zor durumda kalacaktır” dedi. TÜRK-İŞ Genel Başkanı, yasa değişikliği önerileri içerisinde kömür işçilerinin grev yasağının kaldırılması talebinin de yer aldığını belirtti.

Şevket Yılmaz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut ile Başbakan Turgut Özal'ı ziyaretleri ve görüşülen konular hakkında bilgiler verdi. 1987 yılında en iyimser tahminle enflasyonun % 60 dolayında gerçekleştiğini belirten Yılmaz,

12 Ocak'ta Sendika Genel Merkezi'nde yapılan Başkanlar Kurulu Toplantısı'na, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan BALABAN da katıldı.

★ **Kömür işçilerinin grev yasağı kapsamından çıkarılmasını isteyen T.Maden-İş Genel Başkanı Mustafa Orhan, “İşverenler YHK'nu öcü olarak kullanıyor” dedi.**

“Ama herkesin ağzına fermuar takamazsınız. Maliye Bakanı halen ücret artışlarının enflasyonun üzerinde olduğunu söylüyor” dedi. Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem'in işçilerin 1987 yılındaki mağduriyetini kabul ettiğini, ancak ek zam talebini toplu sözleşme düzenine müdahale olarak niteliğini bildiren TÜRK-İŞ Genel Başkanı sözlerini şöyle sürdürdü : “İşçinin mağduriyetini gidermek için çeşitli formüller var. Yeter ki 1987'de enflasyonun altında kalan ücretlerin iyileştirilmesine hep beraber 'evet' diyelim. Şimdi kısmen yanaştılar,

ama formül yok. Formülü de Başbakan'a soracağız.”

T.Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Orhan da konuşmasında, 1988 yılının kö-

mür işçileri için sözleşme yılı olduğunu hatırlatarak, 12 Eylül'den sonra kömür işçilerin grev yasağı kapsamına alınarak adeta cezalandırıldıklarını söyledi. Kömür işçilerinin 12 Eylül'e kadar herhangi bir kanunsuz harekette bulunmadıklarını, yasal grev haklarını bile kullanmaya gerek görmeden sorunları çalışma barışı anlayışı içerisinde çözümlediklerini belirten Orhan, “Kömür işçileri YHK'nun insafına bırakılmıştır. Oysa YHK'nun yapısı gereği hakem niteliği yoktur. Bu Kurulun verdiği kararlar kendi görüşleri doğrultusunda değil, hükümetin direktifleri doğrultusunda gerçekleşiyor.. Böyle bir Kurula itimadımız olmadığını, kendisinden öcü gibi korktuğumuzu Sayın Başkan'a da söyledik” dedi.

AVRUPA TOPLULUKLARI (AT)'A TAM ÜYELİK ÜZERİNE

★ **Avrupa Topluluğu, ön karakol görevini yaptığımız ve çıkarlarına uygun düştiğimiz sürece "HAYIR" demeyecektir. Ama "EVET" hiç demeyecektir.**

Derviş ALBAYRAK

**TÜRK-İŞ Dış İlişkiler Md.Yrd. ve
AT Masası Sorumlusu**

Avrupa Kömür ve Çelik Birliği 18 Nisan 1951, Avrupa Atom Enerjisi Birliği ve Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) 25 Mart 1957'de kurulmuştur. 1 Ocak 1967 tarihinden itibaren bu kuruluşlar bir çatı altında toplanarak Avrupa Toplulukları (AT) olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Uzun vadede bir Avrupa Ekonomik ve Politik Birliği, ya da Avrupa Birleşik Devletleri statüsünü amaçlayan bu Topluluğa Türkiye, 23 Aralık 1963'de imzalanan bir Ortaklık Antlaşması ve "Ortak Üye" statüsü ile giriyor ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu Atatürk'ün vasiyeti de kısmen yerine getirilmiş oluyor. Tam üyelik başvurusunun yapıldığı 14 Nisan 1987'de olduğu gibi, o zaman da toplumumuzun tüm kesimleri ve kuruluşları "Batı Klübü Üyeliği" için yapılan bu girişi destekliyor.

ŞİMDİKİ GÖRÜNÜM:

Biz toplumca bu ortaklığı istiyoruz. Ancak AT Ülkeleri bizi ne

kadar istiyor?.. Şimdiki genel havaya bakılırsa, ön karakol görevini yaptığımız ve çıkarlarına uygun düştiğimiz sürece "Hayır" demeyeceklerdir. Ama "Evet" hiç demeyeceklerdir. Bu tavrı şöyle açıklayabiliriz:

Türkiye'nin eski AET bugünkü AT Ülkeleri ile imzaladığı Ortaklık Antlaşması öncesi, Batı Avru-

ma, mevcut işgücü açığını, işgücü fazlası olan ülkelerden sağlama yoluna gitmişlerdir. Bu olgu için öncü rolünü Alman Federal Cumhuriyeti oynamıştır. Almanya 1955'te İtalya, 1960'ta İspanya ve Yunanistan, 1961 yılında da Türkiye ile imzaladığı Antlaşmalarla yabancı işgücü alımını gerçekleştirmiştir.

Tarihinde ilk defa yurtdışına işçi gönderen Türkiye, daha sonra bazı Batı Avrupa Ülkeleri ile de ikili işgücü antlaşmaları yapmıştır. O günlerde işçilerimizin genel hakları açısından hiçbir ön tedbir düşünmeyen Türkiye Cumhuriyeti-

★ **Sorunlarını çözmüş güçlü bir Türkiye'yi ne AT Ülkeleri ne de diğerleri, içlerine sindiremeyeceklerdir.**

pa'nın içinde bulunduğu duruma bir göz atmakta yarar vardır.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında, konjonktürel dalgalanmalar Avrupa Ülkelerinin iç ve dış pazarlardaki üretim ve tüketiminde dengesizliğe neden olmuştur. Daha önceden sahip oldukları teknik tecrübe ve bilgi birikimleri sayesinde harabeye dönüşen Avrupa Ülkeleri, kısa sürede yeniden inşa edilerek dış pazarlara açıl-

ti Hükümeti, bugün karşı karşıya kaldığımız sorunların temel taşlarını o tarihlerde koymuş ve daha sonraki Hükümetler de Yurtdışı işçi sorunlarına gereken önemi verememişlerdir.

Her nedense Ülkemizde toplumsal romantizm hep ön planda kalmıştır. Şimdi bile "dost ülke, kardeş ülke" kavramı yalnız kağıt üzerinde değil, hepimizin kalbinde yaşamaktadır. Aslında tarih

boyunca ülkelerin dostluk ilkele-ri, çıkarları ile eşit orantılı değeriendirilmiştir. "İngiltere İmparatorluğu'nun ne dostu ne de düşmanı vardır. Yalnız çıkarları vardır..." diyen İngiliz eski Başba-

gulanmakta, mevcut Türk işçisi sayısını tasfiye etmek için başta Federal Almanya olmak üzere, Belçika, Fransa ve Hollanda se-ri, özendirici ve caydırıcı uygula-malar getirmektedir... 1980 yı-

lere tabi tutulmaktalar.

Türk vatandaşlarına vize uygulamasının hiçbir zaman kalkmayacağı çoğu kez en yetkili AT ağızlarından söylenmektedir. Diplomatlarımızın, bu tür açıklamalarla tam üyelik için başvuru yapmış olan Ülkemizin AT'a katılmasının şimdilik bir hayalden öteye gitmeyeceğinin bilincinde olduklarını sanırız.

Tüm bu olgular, olumsuzluk zincirinin birer halkasıdır. Yine de biraz romantik düşünelim ve AT Ülkelerinin tam üyelik başvuru-umuzu olumlu karşılayacaklarını varsayalım. Belki de Avrupalı bir strateji uygulayarak hiçbir zaman "hayır" demeyecektir. Ancak "evet" demesi için önümü-

★ **Gelişmiş sanayi ülkesi olan AT ülkelerinin, süper gelişmiş tarım ülkesi olduğunu gözardı edemeyiz. AT'a tam üye olduğumuzda, şu anda sattıklarımızın dışında tarım ürünü satmamız hayaldir.**

kanlarından H.J.T. Palmerston, bu kavramı gayet açık ve dürüstçe ortaya koymuştur. Şu an diplomatik küskünlük içinde bulunduğumuz ülkeler, bu ilkedan hareket etmişlerdir.

linda Türk vatandaşlarına konan tek taraflı vize uygulaması, git-tikçe zorlaştırılmakta ve AT Ülkelerinin hudut kapılarında T.C. Pasaportlular, akıl almaz işlem-

Türkiye'yi karamsarlığa boğan olaylardan birkaçı: Türkiye'nin AT ülkeleri ile yaptığı Antlaşma gereğince, Türk işçileri kademeli olarak serbest dolaşım hakkına sahip olacaktı. Ancak bu kademelerin hiçbirisi Antlaşmalar doğrultusunda gerçekleşmemiştir. En vahimi ise, 1 Aralık 1986 tarihinde yürürlüğe girmesi gereken "Kesintisiz Serbest Dolaşım Hakkı"nın hasıraltı edilmesidir. Türk işçilerine halâ "Üçüncü Ülke Vatandaşı Statüsü" uy-

AVRUPA
BASININDAN :

"Açlık ile Üretim fazlası arasında..."

AT ÜLKELERİNDE ÜRETİM FAZLASI

1986 ortalaması1d
yüzde olarak

AT Ülkeleri kendi tüketimlerinin çok daha üstünde tarım ürünü üretiyorlar. Çiftçilerden sübvansiyon yolu ile her yıl satın alınan ürünler, depolarda çığ gibi büyüyor.

Kaynak: Süddeutsche Zeitung, 27.1.88

ze her seferinde bazan mantıklı ve haklı, bazan da gülünç taleplerle çıkarak, “Şunu yapın... bunu yapın... ondan sonra tam üyeliği görüşelim” diyeceklerdir. Bunlardan birkaç örnek verelim:

- Halen gündemde olan konu: “AT’a tam üye olabilmeniz için, normlarımıza uygun demokrasi isteriz. İnsan hakları, sendikal hak ve özgürlükler aynı bizdeki gibi olacak...” Yerinde olan bu talep, zaten TÜRK-İŞ tarafından da desteklenmektedir.

- Alt ve üst yapılarınız A’dan Z’ye AT standartlarına uyacaktır... Mesela bunlardan sadece birkaçı: Bürokrasiyi ıslah et... Trafik anarşisi bir felakettir, hallet... Kaldırımlar yayaların, yollar otoların olsun... (Burada basit gibi görünen bu sorunun vahametini vurgulamak için şunu belirtelim.

Trafiğimiz AT ülkelerinde trafik içerikli birçok fıkraya baz oluşturmaktadır ve şehirlerarası yolların hayvan sürüleri, at ve öküz arabaları ile otomobillerin ortaklaşa kullandıkları sık sık tekrarlanmakta ve AT Ülkeleri sigorta şirketleri uluslararası yeşil sigorta kartını Ülkemizin Anadolu Yakasına düzenlemekteler...)

- Su, elektrik ve ulaşım sorununu hallet...
- Üretim ve tüketimde kullandığınız tüm cihaz ve aletleri bizim standartlarımıza adapte ediniz...
- Çevre korunması ve hava kirliliği sorunlarını çözünüz...

- Bizde, hafta sonları ve tatil günleri balkona çamaşır asmak, yollarda araç yıkamak, gece saat 10’dan sonra gürültü yapmak, hele hele araba kornası ile seki-zinci kattan akraba veya arkadaş çağırmak yalnız gece değil, gündüz de yasaktır... vs. vs. diyeceklerdir.

TAM ÜYE OLDUĞUMUZU VARSAYDIĞIMIZDA...

Tüm engelleri aşarak AT’a tam üye olduğumuzu varsayalım ve neler alıp neler satabileceğimizi kısaca karşılaştıralım. Hemen burada AT’ın az gelişmiş üye ülkelere yaptığı kalkınma yardımı ve sübvansiyonlardan ancak Yunanistan, İspanya ve Portekiz tatmin olduktan sonra payımızı alabileceğimizin bilincinde olmamız gerekiyor.

AT Ülkeleri, gelişmiş sanayi ülkeleri olarak empoze ediliyor. Fakat bu ülkelerin süper gelişmiş tarım ülkeleri olduğunu da gözardı edemeyiz. Hatta AT Ülkelerinin tarım ürünleri, ihtiyacın çok üstünde olup, her yıl milyonlarca ton az dayanıklı gıda maddesi sübvansiyonla imha olunmak-

o vakit yerli otoları kim alır? Diğer ürünler de öyle. Kısacası, kapılar açıldığında, Türkiye AT Ülkelerinin en büyük bir tüketim pazarı olmaya adaydır. (AT Ülkelerinin çöplerini depolamamız olasıdır...)*

AT’a satabileceklerimiz; pamuk ürünleri, fındık, incir, çekirdeksiz üzüm, zeytin gibi ürünlerdir. Pamuk ürünlerimize uygulanan kontenjanın dışında diğer ürünleri, şimdi de sıkıntısız pazarlıyoruz... Şu an ve daha sonra pazarlayabileceğimiz tek ürün, işgücüdür. O da nedenli yaygın ve başarılı olur, şimdiden bilinmez. Ayrıca ülkemizde işçi ve işgücü olgusunu içine bir türlü sindiremeyen zihniyet halâ mevcuttur. Bu nedenle işçi sorunlarına bakış açımızda olumlu değişiklikler olmazsa, “Serbest Dolaşım Hakkının” hasıraltı edildiği gibi,

★ **AT ülkelerine pazarlayacağımız tek şey, işgücüdür. İşçi sorunlarına bakış açımızda olumlu değişiklikler olmadığı sürece, “Serbest Dolaşım” hakkının hasıraltı edildiği gibi, ileriye dönük işçi istihdam olanakları da yok olabilir.**

tadır. Ayrıca et ve süt ürünleri hangarlarda toplanarak sembolik fiyatlarla üçüncü ülkelere satılmaktadır.

Türkçesi, Ülkemiz aynı zamanda bir tarım ülkesidir ve tarım ürünlerimize AT ülkelerinde pazar bulacağı varsayımı da bir spekülasyondan öteye gidemez. Bugün bile AT ülkelerinden et ve peynir gibi gıda maddeleri ithal edilmekte ve yerli üretimden daha ucuza satılabilmektedir. Dayanıklı tüketim mallarına gelince burada yalnız otomobili örnek alalım: İşçilik AT Ülkelerinde Türkiye’ye oranla 1/10 ile 1/15 oranında daha pahalıdır. Buna rağmen bir yerli üretim otomobili ödenen bugünkü para ile, herhangi bir AT ülkesinde Halk tipi araç alabilirsiniz. Eğer bu ürünler sıfır gümrükle Türkiye’ye girerse,

ileriye dönük işçi istihdam olanakları da yok olabilir.

Bu karanlık tablodan sonra, şu sonuca varabiliriz:

Belki bir nesil sonra Türkiye, AT ile rekabet edecek düzeye gelebilir. Tabi o zamana kadar AT kalırsa. İleriye dönük olarak AT Ülkeleri en azından ülkemizin jeopolitik konumu nedeniyle, hoşumuza gidecek ve romantizmimizi tatmin edecek jestlerde bulunacaklardır. Sorunlarını çözmüş, güçlü bir Türkiye’yi ne AT Ülkelerinin ne de diğerlerinin içlerine sindiremeyecekleri de ayrı bir gerçektir.

(*) 4 ve 6 Ocak 1988 tarihli Cumhuriyet Gazetesi.

BALABAN ESKİŞEHİR'DE SENDİKACILARLA TOPLANTI YAPTI..

“Günü kurtarma politikaları ile işçi hakları değişik zeminlere çekilmeye çalışılmaktadır.”

Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban**, 28 Ocak 1988 tarihinde Eskişehir'de bulunan sendika şube başkanları ile bir toplantı yaparak genel konularda şube başkanlarına bilgiler verdi. Balaban bu toplantıda yaptığı ko-

nuşmada, Türkiye'de gündemin birinci maddesinin demokrasi olduğunu belirterek şu görüşlere yer verdi: **“İşçinin sosyal ve ekonomik çıkarları, günü kurtarma politikaları ile değişik zeminlere doğru çekilmektedir. Bu sorunlara bu şekilde geçici tedbirlerle kalıcı bir şekilde halledilemez. İşçinin hem sosyo-ekonomik haklarını geliştirmek ve demokratik rejimin ana kurallarından birisi olan serbest toplu sözleşme ve grev haklarında kaybedilen hakların geri alınması bugün Türk Sendikacılığının ve Türk-İş'in gündeminde olan en önemli konudur.”**

Sendika şube başkanlarına, Ankara'da yapılan temaslarda ve hükümete verilen teklifler konusunda bilgiler veren Orhan Balaban, sendika şube başkanlarından da gelen şikayetler ve bölgesel sorunları hakkında bilgi aldı.

Eskişehir Türk-İş Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu yıllık toplantısını yaptı

1 987 yılında Eskişehir'de hizmete giren **Türk-İş Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu** yıllık değerlendirme toplantısını Eskişehir'de yaptı. Bir yılda toplanılan şikayetlerin yüzde 80'inin tüketici lehine çözümlendiği belirtilen toplantıda, şikayet edenlerin yüzde 40'ınının kadın olduğu ve diğer grubun da işçi-memur ve öğretmenlerden oluştuğu belirtildi. Toplantıya Türk-İş Genel Teşk. Sekreteri **Orhan Balaban** **AAFLİ** Türkiye Bürosu Direktörü **Valentin Suzazo** ve büronun başkanlığını iki yıldan beri başarıyla yürüten Prof.Dr. Ömer Zühtü Altan (Eskişehir Anadolu Üni.) de katıldı.

TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu, tüketicinin şikayette bulunduğu malları incelerken.

KARALAMA FURYASI VE SONUÇLARI

12 Eylül 1980'den günümüze kadar geçen olaylar, çalışma barışını olumsuz yönde etkileyen faktörler, ciddi bir analize tabi tutulmadıkça, Hükümet, işçi ve işveren kuruluşları sıkıntıları ortaklaşa paylaşmadıkça demokratik gelişmelerde özlenen ve beklenen sonuçlara ulaşabilmek mümkün müdür? Gelişmeler öylesi bir istikamete sürüklenmek istenmektedir ki, neredeyse mazlumlar zalim, hak ve çıkarları kısıntıya uğrayan mağdurlar ise, adeta bu mağduriyetin müsebbibi gibi gösterilmek istenmektedir. Gerçek müsebbipler ise, kahraman gibi gösterilmek istenmekte, bazı yazar çizer takımları geçmişten hiç ders almamışçasına yeni yeni gösteriler tezgahlıyarak oniki eylül öncesine dönüş için çanak tutmakta ve huzursuzluğu yaygınlaştırmak için, ellerinden gelen gayreti göstermektedirler.

Unutulmaması gereken en önemli noktalar ise, Türkiyemizin gündemine getirilen çeşitli konularla gözardı edilmeye çalışılmakta, ortalığı yeniden toz duman bürümekte, aslolan demokratik gelişme seyri, dolaylı olarak engellenmektedir. Gerçek ve kalıcı bir demokrasi-nin kurum ve kuruluşları, demokrasiye gönül verenlerin el ve gönül birliği ile teessüs edebilir. Demokrasiye hayatiyet veren müesseseler, kurum ve kuruluşlar vardır.

Bunlardan bir bölümüne işlerlik kazandırmak, diğer bölümünü ise akıl almaz bir tutumla sıkıntılarla karşı karşıya bırakmak, olsa olsa demokratik gelişmeyi yavaşlatır, sıkıntıları artırır ve özellikle çalışma barışını zaafa uğratarak üretim artışını ve produktiviteyi engeller. Böylesi bir durumun ülke kalkınmasına vereceği zararlar ise, telâfi edilemeyecek boyutlara ulaşabilir.

Türkiyemizin 12 Eylül Askeri müdahalesine nasıl geldiği veya getirildiği unutulur, unutturulmak istenir ve

gerçeklerin üzerine sünger çekilmek istenirse, korkarız ki köşeye sıkıştırılmak istenenler, hak ve çıkar mücadelesinde en doğal demokratik haklarının verilmesini isteyenler patlama-çatlama noktasına gelebilirler. Üzülerek kaydedelim ki, çalışanların içinde bulundukları sıkıntılar, ülkemizde hala gözardı edilebilmektedir.

Demokratik Sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu sorunlara hala çözüm getirilememekte veya getirilmek istenmemekte, sendika yöneticilerine, özellikle Türk-İş yöneticilerine ve Türk-İş'e bağlı kuruluşların yönetim kadrolarına karşı anlayışsız bir tutum sergilenmekte ve kamuoyunu yanıltabilecek bir karalama kampanyası acımasızca sürdürülmek istenmektedir.

Uzun yılların verdiği tecrübe birikimi ile yalnız ülkemiz sorunları değil, Dünyanın çeşitli sorunları ile de yakından ilgilenen ve tutarlı bir sendikacılık anlayışını sergileyerek, hür sendikacılık hareketinin önündeki engellerin kaldırılmasını isteyenlerin isteklerine kulak tıkamak ve sivilleştirimin doğal sonucu olan kanuni düzenlemelere gitmeyi geciktirmenin, problem üstüne problem yaratmanın kime ne yararı dokunacaktır?

Milli gelirden aldıkları pay, son sekiz yıl içinde yarı yarıya düşen, almakta oldukları ücretler enflasyonun gerisinde seyreden, toplu iş sözleşmelerine açıkça müdahale edilen ve sanki tasarrufları güçleri varmış gibi, ayrıca ücretlerinden zorunlu tasarruf kesintisi yapılmak istenen emek kesiminin vasıtalı veya vasıtasız vergilerle sigorta prim kesintilerinde dünya şampiyonu oldukları düşünülürse, nasıl bir geçim zorluğu içinde bulundukları kendiliğinden anlaşılır. Sermaye birikimi adına, emek kesimine reva görülen haksızlıklar, takatı aşacak boyutlara ulaşmıştır.

İşte böylesi bir tabloda çareler arayan, çaresizlikleri ortadan kaldırmaya gayret eden Türk-İş Başkanlar Kurulu, uzun ve sert tartışmalarla geçen bir toplantısını daha tamamlamış ve son genel kurulda alınan kararlar ışığında, belli bir eylem dizisi uygulamayı kararlaştırmıştır.

T.SAĞLIK-İŞ BİR DİZİ EĞİTİM SEMİNERİ DÜZENLEDİ

375 ŞUBE YÖNETİCİSİNE ÇEŞİTLİ KONULARDA DERS VERİLDİ

T Sağlık-İş Sendikası, Samsun **TÜRK-İŞ** Eğitim Sitesi'nde şube yöneticileri için bir dizi eğitim semineri düzenledi. 11 Ocak-22 Şubat tarihleri arasında 6 hafta süreli seminerde yaklaşık 375 şube yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyesine Sosyal Demokrasi, Sosyal Güvenlik, Çalışma Ekonomisi, Üye/Sendika ve İşçi/İşveren ilişkileri ile Türkiye'de ve Dünyada Sendikacılık Hareketleri konularında dersler verildi.

Her hafta yaklaşık 45 kursiyerin eğitildiği seminerlerde

ders veren öğretim görevlileri ise şunlar:

Doç. Dr. **Adnan Tuğ**, Doç. Dr. **Kadir Arıcı**, Doç. Dr. **Kuter Ataç**, **Vedat Bilgin** ve **Selahattin Turla**.

Dizi seminerlerin açılışına katılan **TÜRK-İŞ** Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban**, birer konuşma yaparak, çalışma hayatı ve sendikal alandaki sıkıntıları anlatarak, **TÜRK-İŞ**'in çalışmaları hakkında açıklamalarda bulundular.

KRİSTAL-İŞ Yeni binasına taşındı

K RİSTAL-İŞ Sendikası, İstanbul Paşabahçe, Sahip Molla Caddesi No: 24'teki Genel Merkezi'ni yeni binasına taşıdı.

KRİSTAL-İŞ Genel Merkezi'nin yeni adresi ve telefon numaraları şöyle:
Kazancı Yokuşu, Ağaçırağı Sokak No: 3 Daire: 10 80090 Taksim/İSTANBUL
Tel: 151 95 77 (3 hat)

Bu duruma zoraki itilen Türk-İş topluluğunun aldığı kararlar üzerine, basınımızda çıkan yorum ve tefsirler, dikkat çekicidir. Bazıları ne pahasına olursa olsun, ülkenin bir an önce karmaşaya girmesini isteyerek sert eleştiriler yöneltmekte, insaf ölçülerini de aşarak, bir karalama furçasına girişmektedirler. Bunlar Demokrasilerin bir uzlaşma rejimi olduğunu hiçbir zaman düşünmezler, düşünseler de işlerine gelmez. Zıtlaşmaların sonucu ortaya çıkacak kargaşadan medet umarlar.

Bazı Türk-İş dışındaki sendikacıların durumu ise gerçekten ibret vericidir. Faaliyetleri durdurulmuş, haklarındaki yargılama sonuçlanmamış bulunanlar veya onların sözcüleri, büyük bir fütursuzluk içinde kendi akıllarınca sözleşme mukayeseleri yapmakta ve daha ileri haklar, alındığı gibi, bir iddiayı ortaya atabilmektedirler.

Gerçek analizler sözleşme mukayeseleri bu iddiayı ters yüz edecek durumdadır. Geçmişte acı ile dolu birikimler bırakan eylem uygulayıcıları aç susuz ve işsiz bıraktıkları insanların manevi sorumluluğu altındadır.

Faaliyetlerini sürdüren bazı sendikaların yönetimleri ise, Türk-İş'i suçlayarak kargaşadan kendileri için yarar sağlamaya umut bağlayanlardır. Sıkıntı yaratan mevzuat düzenlemeleri bir an evvel yapılmalı ve Sendikal hareketin bölünmesinden kendi ikballeri için medet umanların arzuları açık tabirile kursaklarında bırakılmamalıdır.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun genel kuruluna katılma zorunluluğunu bile istismar vesilesi yapanlar, uluslararası dayanışmanın sağlayacağı yararı ve bu genel kurulların sendikacılar için sağlayacağı yararları bilmeyen veya bilmezlikten gelenlerdir.

Sonuç itibariyle söylemek gerekirse, bir defa daha duyurmak istiyoruz ki TÜRK-İŞ'in sesine kulak verilmeli, yasal düzenlemelerde geç kalınmamalı ve emek kesiminin karşı karşıya bulunduğu açmazlara çözüm aranmalıdır. Sağduyu bunu gerektirmekte, çalışma hayatının huzur ve barış içinde devam edebilmesi de buna bağlı bulunmaktadır. Karalama furçasının belki bir süre olumsuz etkileri hissedilebilir, ama doğrusu doğrularla buluşmak ve çalışan kesime hakkını teslim etmektir...

SSK'nın KAÇAK İŞÇİ SORUNU

İSMAİL SADIK

TÜRKİYE'mizin en büyük güvenlik kuruluşu Sosyal Sigortalar Kurumu'nun pirim alacaklarının tahsili ile birlikte en önemli sorunu, kaçak çalıştırılan işçiler konusudur.

Yarı resmî verilere göre, sigortalanmış insanımızın, toplam nüfusumuza oranı yaklaşık yüzde 50'yi bulmuştur. Emekli Sandığı, SSK ve özel sandıklara bağlı aktif sigortalılarla emekli aylığı alanlar ve aileleri dahil olmak üzere, toplam 24 milyon 400 bin 500 kişinin, sigorta kapsamında olduğu anlaşılmıştır. Bu durumda, 11 milyon 700 bin dolayındaki üyesiyle SSK'nın da ülkemizin en büyük güvenlik şemsiyesi niteliğini koruduğu ortaya çıkmaktadır.

İş ve ticaret hayatı henüz oturmamış, çağdışı işletmecilik anlayışına sahip işverenlerin henüz eksilmediği toplumumuzda, bu sonuç olumlu bir tabloyu sergilemektedir. Çünkü, ülkemizde sigorta uygulamasının tarihi çok yenidir. Ama, buna rağmen nüfusumuzun yarısının toplumsal güvenlikten yoksun olması, devletimizin "**sosyal devlet olma ilkesi**"ne ters düşmektedir.

O halde yapılması gereken, tarımsal alandaki sigorta kapsamını mümkün olan hızla, tüm ülkeye yaymak ve "**kaçak işçi sorunu**"na mutlak surette çare bulmaktır.

Basınımızda, zaman zaman yeralan haberlerde verilen rakamların aksine, iş ve ticaret hayatımızda kaçak çalıştırılan insan sayısı, tahminlerin çok üstünedir. Sanayi ve alışveriş merkezlerimizi, sürekli gözetiminde ol-

dukuları için, bir yana bırakıyoruz. İşveren, yeni işe başlayan işçiyi bir süre kaçak çalıştırsa da, sonunda onu sigortalı yapmak zorunda kalmaktadır. **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın**, asıl üzerinde durması gereken durum, önemsiz gibi gözükken, bazı iş alanlarıdır. SSK müfettişleri bu alanlara seferber edildiği takdirde, görülecektir ki, sigortalı işçi sayısında belirli bir artış olacak.

Kaçak işçi çalıştırmada, önemsiz gibi görünen iş alanlarının başında eğlence yerleriyle kahvehaneler gelmektedir. Kıyıda-bucakta faaliyet gösteren bu işyerlerinde çalışan garsonların, çoğunluğu sigortasızdır. Ya da başlangıçları vardır ama, sigortaları sürekli değildir. "Girdi-Çıktı" yapılmak suretiyle, pirimlerinin mümkün olduğu kadar az yatırılmasına çalışılmaktadır. Bar-pavyon gibi gece çalışanlarında ise, sigortalı işçi sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır. Küçük esnaf kahvelerinde de durum, bundan farklı değildir.

Geçtiğimiz aylar, bir gazete haberine konu olan olayda da görüldüğü gibi, bir bakanlığın çayocağında hizmet gören garsonların bile sigortası yoktur. Bunun üzerine ihbar kabul edilen bu olay hakkında soruşturma açılmıştı.

Kaçak işçi çalıştırılan iş alanları arasında, otogar'ları da sayabiliriz. Ulaşım hayatımızın bu önemli hareket merkezlerinde, büyük dramatik olaylar yaşanır. Otobüs işletmeleri yazıhanelerinde çalışan bilet satıcılarıyla çığırtkanların, özellikle geceleri hizmet görenleri, genellikle si-

gortasızdır. Yine, otobüs şoför yardımcılarının da kaderi, etmek uğruna sigortasız çalışmaktır. Yıllardır, Anadolu'muzun çeşitli kesimlerine otobüs yolculuğu yapmışızdır. Bir kez, sigortalı bir yardımcıyla tanıştık olduk. O da otobüs sahibinin akrabasıymış.

Şehirlerarası ulaşım hayatındaki bu toplumsal çarpıklık, kentlerimizin merkezlerinde de vardır. Dolmuş şoförlerinin çoğunluğu sigortasızdır.

Ulaşım sektörü, ülkemizde en iyi kazanç sağlayan iş kollarımızdan birisidir. Halen Ankara'da en az yolculu bir hattaki dolmuş geliri, günde, şoförün günlük payı hariç, 50 bin lira dolayındadır. Ayda yaklaşık bir milyon lira kazanan bir minibüs sahibinin, sigortasız insan çalıştırması, hem çağdaş işletmecilik anlayışına uymamakta, hem de devlet düzenine küskün insanların çoğalmasına yol açmaktadır.

Bu itibarla **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın**, sigortasız şoför çalıştırılmasını önlemek amacıyla almaya karar verdiği önlemleri, daha titizlikle uygulamaya koyması gerekmektedir.

Yine sigortasız insan çalıştırılan iş alanlarının arasında, doktor, avukat, mühendis yazıhaneleriyle çeşitli bürolar gelmektedir. Bu ve bunun gibi işyerlerinin tamamına yakını, maalesef hem de kentlerin merkezî semtlerinde faaliyet gösterdikleri halde, hizmetlerindeki personeli, hem

kazançlarına ters düşecek biçimde çok gülünç ücret ödemekte hem de sigortasız çalıştırmaktadırlar.

Yapı iş kolunda da sigorta olayı bir fecaattir. Daha çok, "gurbetçi" insanlarımızın hizmet gördüğü bu sektörde, iş kazaları da fazla olduğu halde, toplumsal

güvenlik, tam olarak sağlanmış değildir. "Amele" diye tabir edilen bu vasıfsız gariban işçilerin çoğunluğu sigortasızdır. Eğlence yerlerindeki garsonlar gibi, bir kaza ihtimaline karşılık sorumluluktan kurtulmak için, sigortalalarının başlangıcı vardır, sürekliliği yoktur.

Türkiye Gazeteciler Sendikası İstanbul Şubesi'nin yayınladığı bir bildiriye açıklandığına göre, basın iş kolunda bile kaçak işçi, kaçak gazeteci çalıştırılmaktadır.

Görüldüğü gibi, sigortasız işçi çalıştırma, uygar bir devlet olma yolunda iddialı atılımlar yapmakta olan ülkemizde maaşlesef, yaygındır ve yaygınlaşmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın, yurt çapında başlattığı, "kaçak işçi kontrolü", olayın ciddi boyutlara ulaştığını göstermesi bakımından çok önemlidir.

Türk Sanayii'nin en büyük merkezi olan Marmara Bölgesi'nde, SSK müfettişlerinin geçen yıl yaptığı sıkı denetimler sonunda, işverenin vermekle yükümlü bulunduğu "işe giriş bildirgeleri" sayısında, 20 katı artış görülmüştür. Yalnız İstanbul'da, SSK'ya günde ortalama 150-200 dolayında işe giriş bildirgesi verilirken, bu sayı 4 bine çıkmıştır.

Çok zor şartlar altında ve üstelik düşük ücretlerle çalışmaya mahkûm işçilerimizin, üstelik gelecekteki güvencelerinin, yasalara rağmen çalınması, bir takım işverenlerin ne kadar katı tutum içinde bulunduklarını sergilemesi açısından, çok düşündürücüdür.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sigortasız işçi çalıştırmayı önlemek amacıyla aldığı bu yerinde kararı, sürekli biçimde uygulamalı, SSK müfettişlerinin sayısı artırılarak, denetimler istisnasız sürdürülmelidir.

Kısacası, bu toplumsal ağrı mutlak surette dindirilmelidir.

DYP GENEL BAŞKANI DEMİREL TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Doğru Yol Partisi Genel Başkanı DEMİREL, Ocak'ta TÜRK-İŞ'e bir iadei ziyaret yaparak, Yönetim Kurulu Üyesiyle görüştü.

Doğru Yol Partisi Genel Başkanı **Süleyman DEMİREL**, şunları söyledi:

"Eğer bir ülkede enflasyon, devletin resmi makamlarında yüzde 40-60 arasında, mutfığa dönük enflasyon, yüzde 60-80 arasında değişiyorsa, ülkede akitler geçersiz hale gelmiştir. Toplu sözleşmelerle 1-2 sene evvel, 6 ay evvel, hatta 3 ay evvel taahhüt edilen ücretler geçerliliğini yitirmiştir."

İş yaşamını düzenleyen yasaların ve Anayasa'nın, demokratik ülkelerdeki standartlara uygun duruma getirilmesini savunan DYP Genel Başkanı, sendikal hakların layıkıyla işlemlerinden kimsenin korkmaması gerektiğini belirterek, "Grev hakkının, toplu sözleşme hakkının layıkıyla işlenmesi, hür sendikacılığı önleyen bir takım engellerin ortadan kaldırılmasının zamanı gelmiştir" dedi.

DEMİREL, süper emekliliğin ihaleye çıkarıldığını belirterek şöyle konuştu:

"Emekliye aldığı ücret yetmiyorsa, onu yeter hale getirmek lazımdır. Parası olanıkini yeter hale getireceksiniz, olmayanıkini bırakacaksınız. Bu ikilik devletin adaletine sığmaz."

DEMİREL, TÜRK-İŞ Yöneticileri hakkındaki davayla ilgili olarak da, "TÜRK-İŞ'in insan haklarını savunmasını mahkeme konusu yapmayı esefle karşılıyorum" dedi.

DEMOKRASİ VE SENDİKACILIK

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz ise şunları söyledi:

"Sayın DEMİREL'in sıkıntılarına muhalefette iken dahi gayret sarfedeceklerine karşı olan sözlerini yalnız bugünün değil, geçmişin teminatı da sayıyorum. İktidar, muhalefeti -geçmişte olduğu gibi değil ama- bugün biraz dinleme imkanını bulursa çalışma hayatının sıkıntılarına çare bulabileceğini ümit ediyorum. Önümüzdeki çalışma meclisi görüşmelerinde bu yasaların artık vakit geçirilmeden dar ve sabit gelirlilerin sıkıntılarına çare bulmak, demokrasi varsa hür sendikacılığın da olduğunu ıspat etmesi demektir."

SSK'nın GELİRLERİ ve İŞYERLERİ

H.AVNI YAZICI

TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK UZMANI

Bu yazımızda, en büyük sosyal güvenlik kuruluşumuz SSK'nın yapısı, görevi ve gelirleri üzerinde durmak istiyorum.

4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 19'uncu maddesi, kurum gelirlerini şu şekilde açıklıyor:

★ İşçi sigortaları hakkındaki kanunlara göre, genel olarak işverenlerin ve bazı sigorta kolları için ayrıca işçi ve hizmetlilerin ödeyecekleri primler;

★ İş Kanununun 30'ncu maddesine göre işçi ücretlerinden yapılan ceza kesintilerinden Çalışma Bakanlığı'na kuruma verilmesi uygun görülen paralar;

★ İş Kanununun 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120 maddeleriyle işçi sigortalarını ilgilendiren kanunlara göre işverenler veya işçiler hakkında hükmedilecek para cezaları;⁽¹⁾

★ Gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılacak bağışlar ve vasiyetler;

★ Kurumun menkul ve gayrimenkul mallarının getirdiği gelirler;

★ Genel bütçeden yapılacak yardımlar;

Öteyandan, kurumca alınacak primlerin, İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları, Hastalık, Analık, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit

yönetim giderlerini karşılayacağı hususu da, 506 sayılı kanunun 72 nci maddesi gereğidir.

Kurumun 1986 yılında 1 trilyon 25 milyar 900 milyon olan gelirlerinin, kaynak, tutar ve oran olarak dağılımı ise şöyledir:

alma oranı ne yazık ki sadece yüzde 33'tür.

Raporda bildirge alma oranının düşüklüğü,

a) Bazı işyerlerinin mevsimlik ve muvakkat olmaları nedeniyle

PRİM GELİRLERİ

819.259.0 Milyar

FAİZLER

77.151.9

TL.

% 79.86

TAHVİL GELİRLERİ

51.155.1

"

% 7.52

HAZİNE BONOSU

9.845.8

"

% 4.99

KİRA GELİRLERİ

5.996.8

"

% 0.96

ÇEŞİTLİ GELİRLER

62.477.8

"

% 0.58

Tablodan, kurum gelirlerinin ana kaynağının primler olduğu görülmektedir. Prime kaynak üç ana faktörün de,

1- Kuruma kayıtlı işyeri sayısı,

2- Çalıştırılan ve kuruma bildirilen sigortalı sayısı,

3- Çalıştırılan sigortalılara ödenen ücretler ve ücret mahiyetindeki diğer tediyeler şeklinde tasnifi mümkündür.

belirli aylarda faaliyet göstermeleri,

b) Tek işçi çalıştırılan işyerlerinin devamlı takibinin zorluğu,

gibi mazeretlerle izah edilmektedir.

Aynı tarih itibarıyla kuruma bildirilen sigortalıların kamu ve özel sektördeki dağılımları,

KAMU

815.571

ÖZEL

1.999.659

TOPLAM 2.815.230'dır.

İŞYERLERİ VE SİGORTALILAR

Kurum tarafından yayınlanan resmi rapora göre, 1986 yılı itibarıyla kurumda kayıtlı 1 milyon 117 bin 68 işyerinden, Eylül/1986 ayında 365 bin 514'ünden aylık sigorta prim bildirgesi alınabilmiş olup, bildirge

Bildirgesi alınan işyerlerinin işin mahiyetine, kamu ve özel sektöre göre dağılımlarının;

⁽¹⁾ 3008 sayılı iş kanununun, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili maddeleri.

KAMU 20.466
ÖZEL 345.068

365.514 olduğu,

ayrıca inşaat işkolunda, kanun kapsamındaki 476 bin 708 işyerinin 75 bin 525'inden bildirge alınabildiği ve bildirge alma oranının % 16 olmasının da bu var-sayıma sebep gösterilmek istendiği, rapordan tesbit edebildiğimiz diğer hususlardır.

Ancak, bildirge alma oranındaki düşüklüğün ana sebepleri-ni şöyle izah edebiliriz:

1- İşveren dosyaları ile ilgili işlemlerin zamanında yürütülememesi ve raporların zamanında değerlendirilememesi sonucu meydana gelen iş birikintileri,

2- Kayıtlı işyerlerinin, kuruma her ay verecekleri aylık sigorta prim bildireleri ve 4 aylık sigorta prim bordroları ile ilgili ihtarların zamanında yapıl-maması,

3- Bildirge-bordro ihtarlarındaki rötarın o işyerinde kontrol yapılmasını aksatması, işverenlerin işçi çalıştırmıyorum, diye kuruma vaki beyanlarının, kurumca zamanında araştırılmayacağına işverenlerde yarattığı serbestlik,

NE YAPILABİLİR?..

Şayet, kuruma karşı mükellefiyetlerini zamanında yerine getirmeyen işyeri işverenlerine, bildirge-bordro ihtarları hemen çekilebils e, işverenlerin bu ihtarlara vaki cevapları yine zamanında değerlendirilerek o işyerinde belirli-belirsiz zamanlarda durum tesbitleri yapılabilse, yine iş birikintisine neden olmayacak bir idari düzenlemeye gidilebilse, bildirge alma oranının bu kadar düşük kalması mümkün değildir.

Böylece, hiç olmazsa birikmiş dosyalar tasfiye olacak, dolayısıyla kayden faal gözüken işyeri sayısı düşeceğinden, bildirge alma oranında otomatik bir artış meydana gelebilecektir.

İşyeri dosyaları, işverenlerin kuruma verdikleri işyeri bildirgesine veya kurumun tesbitleri sonucu işverenlere yapılan duyuru üzerine onların tanzim ettikleri işyeri bildirelerine göre açılmış ve işleme girmiş dosyalardır. Yani işverenlerin yazılı beyanlarına göre açılmıştır. Açılma sebebi de o işyerinde işçi çalıştırmaya başlanmış olmasıdır.

YASALAR VE SOSYAL SİGORTA

Anayasamızın 60'ncı maddesine göre, **"Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar."**

4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 1'nci maddesi, iş hayatında türlü hallerde karşı ilgili sigorta kanunu hükümlerini uygulamak ve Çalışma Bakanlığı'na bağlı olmak üzere İşçi Sigortaları Kurumu⁽²⁾ vücuda getirilmiştir. Kurum, bu kanun ve özel hukuk hükümlerine tabidir. Mali ve idari bakımdan muhtardır ve tüzel kişilikte bir devlet kurumudur der.

506 sayılı kanunun 6'ncı maddesi de, sigortalıların işe alınmalarıyla otomatikman sigortalı olacağını, sigortalılar ile bunların işverenleri hakkındaki sigorta hak ve yükümlülüklerinin sigortalının işe alındığı anda başlayacağını, sigortalı olma hak ve yükümlülüğünden kaçınıp vazgeçilemeyeceği hükmünü amirdir.

Demek ki, çağdaş ve anayasal bir hak olan sosyal güvenlik hakkı, ülkemizde mecburi bir sigorta sistemine bağlanmış olup, çoğunlukla işçi ve işverenlerce ödenen primlerle finanse edilmekte, mali ve idari bakımdan bağımsız bir statüyle yürütülmektedir. Tabiidir ki kanun koyucu, bu ilkelere getirirken sosyal güvenlik hakkının etkinliği ve yaygınlığını, yani bir hizmet akdine istinaden bir veya birkaç işverene ta-

bi olarak çalışan herkesin sosyal güvenlik hakkından yararlanmasını gaye edinmiştir. Yine hizmetin mali ve idari bakımdan bağımsız ve tüzel kişilikte bir devlet kuruluşuna verilmiş olması da, bu hizmetlerin yürütümünün süratli ve sağlıklı olması esasına dayanmaktadır.

Modern sevk ve idarenin bugün ulaşabildiği ve kendisine amaç edindiği hizmet anlayışı, süratli, kaliteli ve ucuz hizmet arz edebilmektir. O halde işçilerin iş hayatında karşılaşacağı rizikolar, maluliyet, yaşlılık hallerinde, kendilerinin ölüm hallerinde eşleri, bakmakla mükellef oldukları çocukları, ana ve babalarını ilgilendiren sosyal güvenlikle ilgili hizmet ve haklarının, hem yasaların özüne, hem de çağdaş yönetim anlayışına uygun olarak yürütülebilmesi işverenlerin yasal mükellefiyetlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmeleri kadar kurumun, sigortalılarla ve işverenlerle ilgili işlemleri zamanında takip ederek değerlendirmesi ve noksansız yerine getirmeleri ile mümkündür. Aksi her davranış, emekçilerin sosyal güvenlik hizmet ve haklarının kaybolmasına ve aksamasına yol açmak demektir.

SONUÇ VE ÖNERİLERİMİZ

Bildirge alma oranındaki düşüklüğün ortaya çıkardığı bu sonucu, küçük ve mevsimlik işyerlerinin takibinde karşılaşılan zorlukların meydana getirdiğini kabul etmek yukarıda açıklandığı üzere mümkün değildir.

Bugünkü sistem içerisinde işverenlerle ilgili işlemlerin yürütümünde; küçük, büyük, mevsimlik ve muvakkat işyeri farkı gözlemlenmeden,

1- Aylık sigorta prim bildireleri ve 4 aylık sigorta prim bord-

ro mutabakatları, bildirge ve bordro ihtarları,

2- Borç ve ceza tebliğleri ile icra yoluna başvurma işlemleri ve bu dosyaların infaz durumunun takibi,

3- İşyeri teftişleri ve durum tesbitleri,

4- Rapor değerlendirilmeleri,

5- İşverenlerin prim borçları ile ilgili taksit taleplerinin değerlendirilmesi ve taksit tahsilat işlemlerinin takibi ve sonuç değerlendirmeleri,

6- İşlevini tamamlayan işyerlerinin kanun kapsamından çıkış ve iz kartı açma işlemleri,

7- Veya benzeri yazışmalar ile diğer takip ve değerlendirmelerin koordinasyonu,

zamanında yapılabilse, işçi çalıştırmayan veya işlerini bitirmiş işyerleri kurum kayıtlarında gözükmez, bildirge alma oranları da düşük seviyede olmaz, kadrolar işlevini bitirmiş bu dosyalara göre düzenlenmez, kurumun prim alacakları yapılan yasal ve idari düzenlemelere rağmen her geçen gün böylesine artış göstermezdi.

Bu öneriler, 3395 sayılı kanunla getirilen ceza uygulamasından beklenen sonucun temini ve 1988 yılında 2,5 trilyona yaklaşacağı tahmin olunan kurum gelirlerinin tahakkuk ve tahsili için de dikkat edilmesi ve eksiksiz uygulanması gereken kaçınılmaz hususlardır.

Yukarıda açıklanan idari usul ve metodları uygulayacak ve sistemi başarıya götürecektir en önemli faktörün yetişmiş beşeri unsur olduğu gerçeği de, unutulmamalıdır.

O halde, bir taraftan altın yumurtlayan tavuğu ürkütmeyecek, bilakis daha çok verimli olmaya teşvik edecek, diğer taraftan da sosyal güvenlik haklarının etkin, yaygın ve süratli yürütümünde dengeyi sağlayacak bir organizasyonu istemek ve beklemek hakkımızdır.

"24 Ocak ve Sendikacılığın

Güncel Sorunları" konulu Sempozyumda

"24 OCAK" TARTIŞILDI...

★ **Ankara'da yapılan sempozyuma, TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Mustafa BAŞOĞLU ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan BALABAN'ın yanı sıra bir çok sendikacı katıldı.**

24 Ocak ekonomik kararlarla, sendikacılığın bugün içinde bulunduğu sorunların ele alındığı "24 Ocak ve Sendikacılığın Güncel Sorunları" konulu sempozyum, 23-24 Ocak tarihlerinde Ankara'da yapıldı.

Bilar A.Ş. tarafından düzenlenen sempozyuma çeşitli sendikaların yönetim kademelerinden birçok yönetici katıldı.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞOĞLU** ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban**'ın da birer konuşma yaptığı sempozyuma şu sendikacılar katıldı:

Hasan Basri Babalı (Kristal-İş Genel Başkanı), Mehmet Selçuk (Çimse-İş Genel Sekreteri), Gural Erçakır (Ağaç-İş Genel Başkanı), Tamer Sonalp (BASS Genel Başkanı), Ömer Ergün (TÜRK-İŞ eski Mali Sekreteri), Kenan Gürbüz (Tez Koop-İş Gnl.Bşk.), Ali Ekber Güvenç (Basın-İş Genel Başkanı), Münir Ceylan (Petrol-İş Genel Başka-

ni), Kenan Durukan (Harb-İş Genel Başkanı), Bayram Meral (Yol-İş Genel Başkanı), Mustafa Orhan (Maden-İş Genel Başkanı).

FIET
Genel Sekreteri
H.MAIER
TÜRK-İŞ'i
ziyaret etti.

Sendikal alanda incelemeler yapmak üzere, Türkiye'ye gelen, Uluslararası Büro ve Ticaret İşçileri Federasyonu **FIET** Genel Sekreteri **Heribert MAIER**, 13 Ocak'ta **TÜRK-İŞ** Genel Merkezi'ne gelerek Genel Başkan **Şevket Yılmaz** ve Yönetim Kurulu Üyeleriyle görüştü.

Türkiye'nin demokrasiye geçişinin gerçekleşmesi için, işçi haklarındaki engellerin ortadan kaldırılması gerektiğini söyleyen **MAIER**, Türkiye'de olduğu gibi dünyada da en önemli sorunlar arasında işsizlikle mücadelenin geldiğini belirtti. **MAIER** Türk sendikacılık hareketinin ve işçi sınıfının sıkıntılarını yakından izlediklerini ve bildiklerini de ifade etti.

MAIER, ayrıca Federasyona üye **Tez-Koop-İş**, **Koop-İş** ve **Basisen** Sendikalarını da ziyaret ederek, yöneticilerinden bilgi aldı.

ŞEKER-İŞ BAŞKANLAR KURULU ANKARA'DA YAPILDI

Hikmet ALCAN:

“ÖZAL, ENFLASYONUN ÜZERİNDE ÜCRET VERECEĞİ SÖZÜNÜ TUTMADI.”

ŞEKER-İŞ Sendikası Başkanlar Kurulu 1 Şubat'ta Ankara'da Sendika Genel Merkezi'nde yapıldı. **TÜRK-İŞ** Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**, Başkanlar Kurulu'nda bir konuşma yaptı. YILMAZ, konuşmasında çalışma hayatının içinde bulunduğu çıkmazlara değinerek, Sendikal konularda bilgi verdi. Başkanlar Kurulu açık konuşmasında yapılan son zamların dar ve sabit gelirli buralıların bunalıtığını belirten Genel Başkan **Hikmet ALCAN**, şunları söyledi:

“Piyasadaki hertürlü malın zam görmesi Enflasyona büyük ölçüde hız kazandırmıştır. Enflasyonun yükselişi sabit ve dar gelirli kesimi adeta nefes alamaz hale getirmiştir. Oysa ki 1987 yılı Enflasyon seviyesi Sayın ÖZAL tarafından % 25 olarak kesin bir ifade ile ilân edilmiş idi.

1987 yılı içinde yenilenen Toplu İş Sözleşmelerinde Sayın Turgut ÖZAL tarafından ileri sürülen bu rakamın üzerinden ancak 10 puanlık bir artış ile Kamu'da çalışanların Sözleşmeleri bağitlanmıştır.

Her halukârda Sayın ÖZAL yıl içinde Tahakkuk edecek Enflasyonun üzerinden İşçi ve

Memurlara ücret zammı verileceğini ifade etmesine rağmen bugüne kadar sözünü tutmamıştır.

İşçi ve Memurları Enflasyon Canavarına ezdirmeyeceğiz diyerek, gereğini yerine getirmek suretiyle daima lafla oyalama yolunu izlemiştir.

Enflasyon seviyesi çok açık bir şekilde, Sayın Başbakan'ın tahmininin çok üzerinde seyrettiğine göre hiç değilse bir defa

olsun sözünü yerine getirmelidir.

Kamu sektöründe çalışan işçilerimize Enflasyonun üzerinde imkân tanınması bir yana, hiç değilse 1987'de gerçekleşen Enflasyon oranına ulaşacak ölçüde Ek zam sağlanmalıdır.

ALCAN, konuşmasında özelleştirme konusuna da değinerek, mülkiyetin tabana yaydırılması bahanesiyle, hisselerin holdinglerin eline geçmesinin sağlanacağını belirtti. **ALCAN**, bu konuda şunları söyledi:

“İşçiler, hisse senetlerini nasıl alacaklar, içinde bulunduğumuz ağır ekonomik şartlar nedeniyle zor geçinebilmekte, hatta bir ölüm kalım savaşı vermektedirler. İnancımız odur ki, halkı öne alarak yapılacak özelleştirmenin temelinde yatan gerçek budur.”

ŞEKER-İŞ'İN 25. YILDÖNÜMÜ

Şeker-İş Sendikası'nın kuruluşunun 25. yıl dönümünde sendika'nın eski yöneticilerine plaket verildi. **TÜRK-İŞ** Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**, katıldığı törende plaket verirken.

YENİ KATSAYI YENİ SOSYAL YARDIM

Osman N. TEKMAN

Sosyal Güvenlik Uzmanı

84 katsayısına göre bağlanacak normal ve süper emekli aylıklarının tesbiti için kullanılmak üzere aylık oranı % 1 esasına göre düzenlenen iki tablo (normal ve süper) yazımıza ekli olarak verilmiştir.

Bu tablolar, daha önce malûl-lük veya yaşlılık aylığı alanların yeni aylıklarının tesbiti için kullanılacağı gibi 1.1.1988'den itibaren işten ayrılıp emekli aylığı talep edenlerin aylıklarının hesabında da kullanılabilir.

1.1.1988 tarihinden önce emekli olanlar normal veya üst gösterge tablosunda bulundukları derece ve kademenin karşılığı olan sayıyı, aylık oranları ile çarptıklarında çıkan miktara sosyal yardım zamlarını (normal göstergeden aylık alanlarda 53.000.— lira, üst göstergeden süper aylık alanlarda 34.000.— lira) eklediklerinde aylık miktarlarını bulacaklardır.

Örneğin normal gösterge tablosuna göre 3 üncü derecenin 6 ncı kademesinden ve % 66 aylık oranı ile yaşlılık aylığı alan bir emeklinin yeni aylığı, tablo 1'de bu derece ve kademenin karşılığı olan 1062,6 ile aylık oranı 66'nın çarpımı ($1062,6 \times 66 =$) 70.131,60 TL. kuruşun liraya tamamlanması ile $70.132,00 + 53.000,00 =$) 123.132.— lira aylık olacaktır.

Borçlanarak üst göstergenin 1 inci derecesi 5 inci kademesinden aylık alan ve aylık oranı % 85 olan emeklinin yeni aylığı ise, tablo 2'de bu derece ve kademenin karşılığı olan 5.376 sa-

yısının aylık oranı 85 ile çarpımı ($5.376 \times 85 =$) 456.960,00 liraya 34.000,00 lira sosyal yardım zammının eklenmesi ile bulunan ($456.960,00 + 34.000,00 =$) 490.960,00 lira aylık olacaktır.

Bu yılın ilk yarısı için asgari yaşlılık aylığı da ($588 \times 70 + 53.000 =$) 94.160,00 liradır.

Sosyal yardım zammının normal göstergeden aylık alanlarla üst göstergeden süper aylık alanlar arasında 19.000,00 liralık bir farkın meydana gelmesi ile bu yıl işten ayrılıp emekli olacaklardan, normal göstergenin tavanı 1400 göstergesinden emekli olacak normal emekliler ile üst göstergeden emekli olacak süper emekliler arasında, süper emekliler aleyhine bir fark da doğacaktır. Şöyle ki, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 3.8.1987 tarih 555089 sayı-

lı genelgesinde, bu yıl işten ayrılıp emekli olacaklardan 1983, 1984, 1985, 1986 ve 1987 yıllarında (9.7.1987'den itibaren de 6400 göstergeye göre) tavadan prim ödeyen bir sigortalının üst gösterge tablosunda 2050 göstergeden süper emekli aylığı alacağı kayıtlıdır. Bu hale göre 9.7.1987 tarihi ile 31.12.1987 tarihi arasında normal göstergeye göre tesbit edilen tavan ile üst göstergeye göre tesbit edilen tavan arasında kazanç sağlayan sigortalılar da üst göstergenin 10 uncu derecenin 1 inci kademesi ile 8 inci kademesi arasında bir göstergeden aylık alacaklar, üst göstergeden aylık almaları nedeni ile bunların sosyal yardımları da 34.000,00 lira olacaktır.

Durumu bir tablo ile gösterelim.

Derece	Kademe	Gösterge Sayısı	S.Yardımlar Zammı (TL)	S.Y.2 dahil aylık (TL)	
Normal	1	9	1.400	53.000.—	142.376.—
Üst	10	1	1.700	34.000.—	128.248.—
"	"	2	1.750	"	131.020.—
"	"	3	1.800	"	133.792.—
"	"	4	1.850	"	136.654.—
"	"	5	1.900	"	139.336.—
"	"	6	1.950	"	142.108.—
"	"	7	2.000	"	144.880.—
"	"	8	2.050	"	147.652.—

(Verdiğimiz örnekte sigortalı 8840 gün prim ödemiş olsun bu durumda aylık oranları normalde % 76, süperde % 66 olarak alınacaktır.)

Tabloda görüleceği üzere üst göstergenin 10 uncu derecesinin 1 inci kademesi ile 6 ıncı kademesi (dahil) arasında süper aylık alanlara aynı süre prim ödemiş olan ve normal göstergenin tavanından aylık alanlara nazaran sırası ile;

10 uncu derece 1 inci kademe	14.128.— TL.
10 uncu derece 2 inci kademe	11.356.— TL.
10 uncu derece 3 inci kademe	8.584.— TL.
10 uncu derece 4 inci kademe	5.722.— TL.
10 uncu derece 5 inci kademe	3.040.— TL.
10 uncu derece 6 inci kademe	268.— TL.

noksan aylık hesap edilecektir.

Bununla beraber 31.7.1987 gün 19534 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan 22.7.1987 tarih 87/11994 sayılı Başkanlar Kurulu kararının 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında kanunda bulunmamasına rağmen, kanun hükmünde bir ifade ile "Ancak, üst gösterge tablosundan bağlanacak gelir ve aylıkların alt sınırı, sigortalı için gösterge tablosunun, tavan göstergesinden hesaplanacak gelir ve aylıktan az

Süper Emeklilik

Derece	K a d e m e									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	5.208	5.250	5.292	5.334	5.376	—	—	—	—	—
2	4.788	4.830	4.872	4.914	4.956	4.998	5.040	5.082	5.124	5.166
3	4.368	4.410	4.452	4.494	4.536	4.578	4.620	4.662	4.704	4.746
4	3.948	3.990	4.032	4.074	4.116	4.158	4.200	4.242	4.284	4.326
5	3.528	3.570	3.612	3.654	3.696	3.738	3.780	3.822	3.864	3.906
6	3.108	3.150	3.192	3.234	3.276	3.318	3.360	3.402	3.444	3.486
7	2.688	2.730	2.772	2.814	2.856	2.898	2.940	2.982	3.024	3.066
8	2.268	2.310	2.352	2.394	2.436	2.478	2.520	2.562	2.604	2.646
9	1.848	1.890	1.932	1.974	2.016	2.058	2.100	2.142	2.184	2.226
10	1.428	1.470	1.512	1.554	1.596	1.638	1.680	1.722	1.764	1.806

Normal Emeklilik

Derece	K a d e m e											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	1.342,4	1.146,6	1.150,8	1.155	1.159,2	1.163,4	1.167,6	1.171,8	1.176	—	—	—
2	1.092	1.096,2	1.100,4	1.104,6	1.108,8	1.113	1.117,2	1.121,4	1.125,6	1.129,8	1.134	1.138,2
3	1.041,6	1.045,8	1.050	1.054,2	1.058,4	1.062,6	1.066,8	1.071	1.075,2	1.079,4	1.083,6	1.087,8
4	991,2	995,4	999,6	1.003,8	1.008	1.012,2	1.016,4	1.020,6	1.024,8	1.029	1.033,2	1.037,4
5	940,8	945	949,2	953,4	957,6	961,8	966	970,2	974,4	978,6	982,8	987
6	890,4	894,6	898,8	903	907,2	911,4	915,6	919,8	924	928,2	932,4	936,6
7	840	844,2	848,4	852,6	856,8	861	865,2	869,4	873,6	877,8	882	886,2
8	789,6	793,8	798	802,2	806,4	810,6	814,8	819	823,2	827,4	831,6	835,8
9	739,2	743,4	747,6	751,8	756	760,2	764,4	768,6	772,8	777	781,2	785,4
10	688,8	693	697,2	701,4	705,6	709,8	714	718,2	722,4	726,6	730,8	735
11	638,4	642,6	646,8	651	655,2	659,4	663,6	667,8	672	676,2	680,4	684,6
12	588	592,2	596,4	600,6	604,8	609	613,2	617,4	621,6	625,8	630	634,2

DIYARBAKIRLI SENDİKACILAR BİR BİLDİRİ YAYINLADI

“İŞÇİNİN SABIR VE SÜSKUNLUĞUNU KORKAKLIK ZANNETMESİNLER...”

olamaz” şeklindeki açık olmayan bir hüküm bulunmaktadır.

Yalnız burada hesaplamada aylık oranının ne olacağı, asgari aylıktaki gibi kesin olarak belirtilmemiştir. Aylık oranı sigortalının süper emeklilik için tesbit ettiğimiz oranı aynen alamazsınız, zira bu kere hesaplanacak aylık, daha da düşük olacaktır. Bu duruma göre aylık oranını aynı süre prim ödemiş normal emeklinin aylık oranında almak gerekecektir; ve bu suretle bahsedilen süper emeklilere, normal gösterge tablosunun tavan göstergesinden, aynı süre prim ödemiş örnek sigortalı için hesaplanan ve sosyal yardımları 53.000,00 lira dahil olmak üzere 142.376,— lira aylık verilmesi gerekecektir.

Bu halde de bunlar normal göstergenin tavanından prim ödeyenlere nazaran 9.7.1987 gününden sonrası için değişik miktarlarda daha yüksek prim ödemiş olmalarına rağmen, normal göstergenin tavanından aylık alanlarla eşit aylık almak zorunda kalacaklardır; bu açık bir eşitsizliktir.

Sosyal yardım zammı ile ilgili madde, “Sosyal yardım zammı miktarı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu’nca artırılabilir” hükmünü amir olup, madde metninde, “miktarı” ibaresi bulunup “miktarları” ibaresi bulunmadığından, kanımızca normal ve üst göstergeler için ayrı sosyal miktarları saptanması yasaya aykırı düşmektedir.

TÜRK-İŞ üyesi sendikaların Diyarbakır şube yöneticileri 6 Şubat’ta toplanarak bir bildiri yayınladılar.

TÜRK-İŞ 7. Bölge Temsilcisi **M. Fahri ALTUN-KALEM** başkanlığında biraraya gelen sendikacılar, başta işçiler olmak

üzere tüm dar ve sabit gelirli kesimin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve kültürel sıkıntıları dile getirdikleri bildiride, “İşçinin sabır ve suskunluğunu korkaklık zannetmesinler.” deniliyor.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu’nun alacağı tüm eylem kararlarının destekleneceği belirtilen bildiri de şöyle deniliyor:

6 Şubat 1988

“İktidarın; başta çalışanlar olarak işçiler, memurlar, küçük esnaf, köylü ve dar gelirli meslek grubuna mensup insanların ekonomik sosyal ve kültürel yönden yaşamlarını iyileştireceğine, sınıflar arası dengeyi sağlayacağına, gelir düzeyini dengeleyeceğine, yıllardır ihmal edilen bu kitlelerin durumunu iyileştireceğine

1980 yılından bu yana serbest piyasa ekonomisini uygulayan fakat ücretli ve dar gelirli insanların haklarını kısıtlayan,

Grevli toplu pazarlık haklarına önemli ölçülerde yasaklar getiren, Hür Sendikacılık hakkını kısıtlayan ve müdahale eden bir iktidarla karşı karşıya bulunmaktayız.

Tüm bu olumsuzluklar karşısında işçiler sabır ve metanetle bugüne kadar sabretmişlerdir. Bu sabır ve suskunluğu korkaklık zannetmesinler.

İşçi boş tenceresi, delik ayakkabısı ve yamalı pantolonuyla sokağa dökülmüyorsa demokrasiye olan inancı ve bu vatani herkesten çok sevdiğindendir.

Ama iktidar bunu anlamıyor, anlamamazlıktan geliyorsa oyalamalarla gününü gün etmeye çalışıyorsa, işverenlerde bu gidişten memnun alkışlıyorsa işçi hareketinin de onlara diyeceği vardır elbet. Bahşiş dağıtır gibi toplu iş sözleşmeleri 1989 yılında sona erecek işçiye ayda 7810 TL. gibi bir meblağı reva görenler bunu

reklam vasıtası yapanların bu hareketi bardağı taşıran son damla olmuştur.

Sendika Şube Başkanları olarak aşağıda imzaları bulunan bizler başta iktidarın bu tutum ve davranışını, işverenlerinde aynı tavır içinde olduklarını bilerek kınıyor çalışan kesim olarak bu güne kadar sefalet ücretine katlanmamız ülkemizin çıkarlarını kendi çıkarlarımızın üzerinde gördüğümüzde dendir. Bunun gururumuzla oynanabileceğinin göstergesi olarak kabullenmesi anlamına gelmediğini başta yetkililer olarak tüm kamuoyunu destekleyeceğimizi kamuoyuna duyururuz.”

HİKAYE

BİR UZUN GECE...

Mustafa YÖNDEM

Sonbahar aylarında bütün akşamlar kirli sarıdır.. Eyüp sırtlarından bakınca Haliç bir cıva gölü kadar ağır ve durgun görünür. Unkapanı Köprüsü Kasımpaşa... Oradan tarihi Galata kulesine uzanan çizgide solgun ışıklı elektrik lambaları bir varmış bir yokmuş gibidir. Karşıda Hasköy, Halıcıoğlu, Sötlüce bu kirli sarının batağına gömülmüştür.

Bu görüntü Eyüp sırtlarına yamanmış bir gecекondunun penceresinden bakınca fark edilir...

Evin küçücük odasından solgun ışıkların gecenin karanlığına batıp nasıl kaybolduğunu gözleleyen adam;

- Ben greve evet dedim Esmâ... dedi.
- Ne dedin İsmail?
- Greve evet dedim...
- Ne demek ki o?
- Grev demek işte... Grev...
- Yaa!...

dedi kadın.

Anlamamıştı besbelli.. Grevin ne olduğunu nerden bilsin ki?.. Bir anlatabilse.. O bütün gün duyduklarını toparlayıp bir anlatabilse... Grevin işçilerin bir hakkı olduğunu, İşçiler grev yapamazlarsa o ülkede demokrasiden hiç söz edilemeyeceğini... Bunları ve bunlar gibi olan bütün konuşmaları... anlatabilse...

Çalışan işçilerin beklentisi aylardır ha bugün, ha yarın diye uzamış ve bugüne gelinmişti. Bugün zor bir gündü...

Sabahın erken saatlerinden hava kararınca dek, fabrikanın bahçesi, yemek salonu, bütün koridorları dolup dolup boşalmıştı.

Kimi "Biz köle değiliz. Eğer ülkede demok-

rasi varsa, İşçi hakları diye bir kavram varsa haklarımızı alacağız" diye bağıra bağıra konuşuyor, kimileri sinsi sinsi guruplara yaklaşıp "Nankörlük etmeyelim, Allah'a şükürler olsun geçinip gidiyoruz. Bu zamanda insanın bir işinin olması kadar mutluluk var mı?" diye söylüyor...

Sözler, söylentiler birbirine karışıyor ve salonlardan, koridorlardan yükselen uğultu bütün bahçeye yayılıyor.

Bu çöşkulu topluluk, yapılması düşünülen GREV için "EVET" veya "HAYIR" diyecekti.

— Senin anlayacağın Esmâ... Patron "Zırnık" bile vermem deyince iş "grev"e kalmış...

— Peki şimdi ne olacak grev deyince patron para verecek mi?

— Yok canım... Kolayına vermez elbet. Biz yarın sabah işbaşı yapmayacağız. Fabrika tümüyle paydos edecek ve patron "Etmeyin çocuklar her istediğinizi vereceğim. Daha fazlasını vereceğim" diyinceye kadar elimizi hiç bir işe sürmeyeceğiz. Üç gün, beş gün kimbilir belki de daha çok...

— Ya demezsel.. Ya haftalık alamazsak, bir hafta, iki hafta, üç hafta, ya sonuna kadar inadı tutup da "hayır" derse?..

O zaman ne olacak? Bu grev dediğin şey neye yarayacak...

— Bilmem ki!.. Olur dediler, olacak dediler... Başka yapacak bir şeyimiz kalmadı dediler... Sendikacılar tam üç aydır greve gitmemek için her yolu denedik dediler. Patron "Nuh" demiş, Peygamber demiş...

Bildiğin gibi değil Esmâ!.. Grev yaparsak

isterse hepimizi işten atarmış... Adamın başka yerlerde de fabrikaları varmış. Bizim fabrikayı kapatmaya bile karar vermiş.

— Kör olasıca... Allah'ından bulasıca bunca fakir fukaranın ekmek kapısı bu fabrikayı nasıl kapatır, nasıl işsiz bırakır insancıkları?..

Ço k değil daha bir kaç hafta önce bu karanlık odada "Toplu sözleşmemiz bir imzalarsa" diye kurdukları düşler bir bir şu kahreden karanlığa gömülüyordu.

Toptan alacakları 4 aylık zam farklarıyla bir kaç günlüğüne köye gitmeyi düşlemişlerdi. Tam iki buçuk yıl olmuştu köyden ayrılalı. Çok günler köydekiler, konu komşuları, hısım akrabaları akıllarına takılınca göz yaşlarını tutamazlardı...

Bazı kırılır "Ne halt ettikte köyden ayrıldık" diye hayıflanırlardı. "Bok mu vardı şu İstanbul'da..." "Taşı toprağı altın" masalına inanmışlardı. Köyün yaşlıları "Bir karış toprağınız yok. El kapısında maraba olarak bütün ömür boyu yarı aç yarı tok sürüneceğinize gidin İstanbul'a" demişlerdi... "Şansınızı denersiniz..."

"Toplu sözleşme bir imzalarsa..." İsmail gündür hep bunu düşünmüştü. "İki aydır ödenmeyen ev kirasını ödeyecek, Bakkalın borcunu temizleyecek, aylardır başının etini yiyen çocuklarına ayakkabı alacaktı... Bir de kurban adağı vardı Eyüp Sultan Hazretlerine ve Allah günah yazmasını ya, Esmâ'yı bir doktora götürecek bir çaresine baktıracaktı... Üçüncü bir çocuk yıkım demekti onlar için..."

— Hadi İsmail oturda bir iki lokma bir şey ye!

— Bugün hiç iştahım yok Esmâ.

— Hasta mısın?

— Yooo!.. hasta falan değilim ama bilmem kil

— Şu grev midir nedir, iyice taktın aklına... Unut artık. Herkes gibi sen de "Evet" dedin ya... Bunca elalem ne olacaksa biz de oluruz. Ölüm yok ya!..

— Öyle de... Acaba herkes, bütün çalışanlar "Evet" dedi mi?

— Başka ne diyeceklerdi ki...

— Greve "Hayır" diyen de oldu Esmâ... Patronun adamları... Bütün gün "Hayır dersiniz hakkınızda hayırlı olur" dediler.

— Peki şimdi ne olacak?..

— Bilmem kil. Sendikacılar eğer greve hayır diyenler kazanırsa patronun dediği olacakmış. Yani senin anlayacağın adam sözleşme falan yaptırmayacakmış...

— Desene iki ucu boklu bir değnek...

— Biraz öyle de.. Ben bizim taraflı çocuklara "Ula etmeyin eylemeyin siz de "Evet" diyin diye çok yalvardım...

Bana "Sen deli misin İsmail" dediler. Patronla uğraşılır mı? Adamın parası tonla son model arabası altında hiçbir eksiği yok.. onunla uğraşılır mı gardaşım?.. Biz neyiz ki! Kıcı kırık bir işçi... Bu işi zor bulmuşuz zaden Grevden, bize ne! dediler.

Çocuklar yemeklerini bitirmiş "Yarabbi şükür" diyip sofradan kalkmışlardı..

İsmail'in kafası çocukların "Yarabbi şükür" sözlerine takıldı. "Bulgurumuz köyden gelmeseydi" diye kendi kendine söylendi.

— Ne dedin İsmail?

— Diyorum ki Bulgurumuz köyden gelmeseydi şu sebiler kuru ekmekle bir baş soğana şükredecekler. Elimize geçen parayla ancak oncası olur...

— Öyle de yine şükürler olsun geçinip gidiyoruz işte...

— Hep geçinip gideceğiz... Hep geçinip gideceğiz bir ömür boyu sonunda göçüp gideceğiz... Hayatımız bu işte... Köyde de bu şehirde de... Fukaralar sınıfına kaydetmiş bizi Yaradan, kurtulmanın mümkünü yok...

Yarı aç yarı tok kalktılar sofradan.. İsmail bir sigara yaktı ve küçük el radyosunu açtı.. Haberleri dinleyecekti. Ola ki haberlerde kendi grevlerinden de bahsedilirdi... Bunu düşünmek bile heyecanlandırdı. Haberlerde onların grevinden bir tek kelime bile olsa "Demek ki biz de insanmışız, biz de yaşıyor muyuz, bizim de bir hakkımız hukukumuz varmış" diye bir başka duyguyu tadacaktı...

Kadın mutfaktaki işini bitirmiş odaya dönmüştü. "Hadi artık siz yatın çocuklar.." dedi. İki kardeş oynadıkları sedire kıvrılıverdiler baş başa...

— Demek bizim oralılar grevden bize ne dediler hal.

— Bulaşıkları yıkarken onu düşündüm de İsmail, eğer çalışanların hepsi "evet" demezse bu işi çok zor yürür...

Haberlerde temel atma töreninde yapılan konuşmalar. Beyrut'ta hangi mülteci kampına kimin saldırdığı, İran'ın Kerbela-4 seferberliği, güreşçilerimizin bir bir elendikleri ve bir sürü ıvır zıvır...

Ayvansaray'daki lastik fabrikasında çalışan üçyüzotuz işçinin grevinden kime neydi... Radyo'yu kapattı...

— "Doğru Esmâ..." dedi.

— İyi düşünmüşsün hepimiz birlik olmadan bu iş zor yürürmüş...

— Ben kadınlığımla bunu düşündüm de ko-

ca koca adamlar bunu bilmiyorlar mı?

— Bilmez olurlar mı? biliyorlar besbelli... Ama korkuyorlar.

— Kimden korkuyorlar?..

— Patrondan.

— Şu fukaranın talihine bir bak İsmail... Köyde Ağa'dan kork, şehirde patrondan kork... Ne zamana kadar bu korku sürecek?..

İsmail; "Esmâ yaman kadındı vallaha.. Yaman ki ne yaman.." diye düşündü..

Yüzlerce yıl... dedi İsmail. Bu böyle gelmiş böyle gidecek.

Dedelerimiz eşkiyadan, hocadan, şeyhlerden korkmuşlardı. Sonra ki yıllar ağalardan korktular, jandarmadan korktular.. Biz eskilerden daha rahatız. Sendikacılar "Bütün kanunlar bizden yana, Anayasa, iş yasaları haklarımızın tümünü korur" diye kaç kere söyledi, korkmaya gerek yokmuş..

— İsmail!.

— Ne!..

— Sen de korkuyor musun İsmail?

— Ben mi?..

— He.. ya.. Sen..

— Yooo!. Bilmem ki.. Hani çocuklar sen olmasanız. Kimimiz kimsemiz yok. Buralar bizim taraflara hiç benzemez burada kimkime, dum duma... Ne ederiz nasıl geçiniriz beni bunlar kahrediyor Esmâ!.. Yoksa grev, mırev vız gelir. Valla ha... Çocuklar ve sen olmasa...

— Ben... dedi kadın. "Ben çalışırım... gündeliğe giderim.. temizliğe giderim... Ne bilem ne iş olursa yaparım işte..."

Kadının konuşmaları açık ve güvenliydi. Bu güven her şey demekti. İsmail dolu dolu olan gözlerini saklamaya çalışıyordu. İçine işlemişti bu sözler.

Anadolu kadınının değişmez alın yazısıydı tarlada, kırdan, bayırda yaz kış demeden çalışmak. Esmâ'da köydeyken sabahın köründen akşama dek didinir dururdu.. diye düşündü İsmail... Ama gündeliğe gitmeyi.. temizliğe gitmeyi ne iş olursa olsun yapmayı bir türlü aklı almıyordu.. Kötü kötü şeyler takıldı aklına. Düşünceleri allak bullak olmuştu.

— Öyle ama.. dedi İsmail. "Nasıl olacak bilmem ki. Dünyanın binbir türlü hali var."

Oturdukları bu tek odalı gecekondunun dışındakoskocaman bir İstanbul vardı. Onlar için dünya İstanbul'du...

Hergün yeni bir acının, yeni bir yıkıntının yaşadığı bu doğurgan şehir sadece kendilerinin de-

ğil bütün gecekondular semtleri üzerinde bir korku bulutu oluşturmuştu.

Duyduklarını gazetelerde okuduklarını düşünüyordu...

— Grevde sendika yardım edecekmiş.. diyorlar. Tam olmasa bile haftalıklarımızı ödeyecekmiş. Belki senin çalışmana da gerek kalmaz. Zor zar geçinir gideriz.

— Ah keşke herkes "evet" dese de hepiniz birlik olup bir grev yapınız. Şu patron "Etmeyin eylemeyin çocuklar" diye yalvarsa... Üç beş gün nasıl olsa geçer. Sonunda biz kazanırız."

İkisi de aynı şeyleri düşünüyordu besbelli...

"Grevi kazanacaklar, haftalıkları artacak kıt kanaat olan geçimleri biraz daha rahatlayacak, ele güne karşı bir kenarda üç beş paraları olacak, takitle bir televizyon alacaklardı...

Bugüne kadar "Televizyonumuz da eksik olsun" diye geçiştirmişlerdi ama çocukların bu akşamki sızlanmaları konu komşunun "Dün akşam yine Perihan abla vardı birinci kanalda" diye hava atmaları canlarına tak etmişti...

İkisi de düşündükçe çoğalan eksiklikleri bir bir tamamlamaya çalışırken dalmış gitmişlerdi.

Neden sonra kadın:

— Şu anda köyde olsaydık İsmail... dedi.

— Köyde mi olsaydık?..

— He.. ya.

— Ne yapacaktık köyde?

— Sarılıp yatardık.

— Burda da yatıyoruz ya!

— Öyle ama köy başkaydı...

Hakkat.. köy başkaydı. Esmâ doğru söylüyor. Evliliklerinin ilk günleri sonra birinci sene ikinci seneleri, bir oğlan çocuk, ardından bir oğlan daha, o bitip tükenmeyen sevgi dolu günler geceler.. Sıkıntıları yok muydu? Vardı elbet. Ama hiçbir zaman burada olduğu kadar boğulmamışlardı..

Hiçbir zaman böyle çaresiz, böyle kimsesiz kalmamışlardı. İsmail bütün bunlar geçecek diye düşünüyordu.. Hele şu grev bir sonuçlansın yarın, öbürgün bugünden daha iyi olacaktı...

— Erken uyanan horozu ne yaparlarmış Esmâ?..

— Başını keserlermiş..

— Ne isterler garibandan, uyanmışsa uyanmış..

— Erken değil ki İsmail, nerdeyse şafak sökecek...

— Yaa!

TÜRK-İŞ: “KANUN ZORUYLA TASARRUF, İLERİDE İŞÇİ ÜCRETLERİNE EL KONULABİLECEĞİ ENDİŞESİNİ GETİRMEKTEDİR”

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu 18 Şubat'ta Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu'nca TBMM'ye sunulan “Çalışanların Tasarruflarının Teşvikine Dair Kanun Tasarısı” hakkında görüşlerini açıklayan bir bildiri yayınladı.

“Kanun yoluyla zor alıma yönelinmesi, geleceğe doğru işçi ücretlerine giderek el konulabileceği endişesini de beraberinde getirmektedir” denilen bildiri şöyle:

“Çalışanların Tasarruflarının Teşvikine Dair Kanun Tasarısı ilgili komisyonlarda görüşülmeye başlanmıştır.

Bu kanun tasarısının gerçekleşmesi halinde, gelişen enflasyonun ağır baskısı altında ezilen işçiler “tasarruf” adı altında yeni türde bir vergi ödemeye mahkûm edilecekler ve eriyen ücretlerinin % 2'sini daha kaybedeceklerdir.

Yıllardır yürütülen para ve kredi ile kamu maliyesi politikaları, sadece geniş halk kesimlerinin tüketimlerini kısma yönünde geliştirilmiş, özellikle emeğiyle geçinmek durumunda olan işçilerin ücret düzeyi bugün artık asgari bir yaşam şartlarını karşılayamaz duruma gelmiştir.

OECD ülkeleri içinde ücretlerinden en çok kesinti yapılan işçiler, Türk işçileridir. Çalışanlara ödenen brüt ücretin yaklaşık % 40'ı kaynakta kesilerek elinden alınmaktadır.

İç ve dış sermaye çevrelerinin her türlü vergi yükümlülükleri azaltılmış, önlenmek istenmeyen enflasyonun yanında yürütülen politikalar, yapılan iç ve dış borçlanmalar, sadece sermaye kesiminin gelirlerini arttırmaya yönelik olmuştur.

İşçiler ve dar gelirli halkımızın sırtına yüklenen ve taşınması mümkün olmayan ağır yük ile bunca fedekarlığa rağmen trilyonlara ulaşan bütçe açıkları karşısında, “Ekonomide yeni dönem ve kaynak seferberliği” adı altında işçilerin artık kemerlerinin değil, boğazlarının sıkıldığı bir aşamaya gelinmiştir.

Gelir dağılımındaki uçurumun ücretliler aleyhine her geçen gün derinleştiğinin açıkça tüm çevrelere bilindiği, her türlü savurganlığın kol gezdiği, siyasal iktidarın vergi gelirlerini tahsilden ve ödeme gücü olanlara yönelmekten kaçındığı bir ortamda, çalışanların gelirlerini kanun zoruyla elerinden almaya yönelmesi, ciddi endise kaunağı olmaktadır.

Kaldı ki; siyasal iktidarın çoğunluk anlayışına dayalı kanun zoruyla çalışanların elinden ücretlerinin bir kısmını “tasarruf” adı altında almaya yönelmesini “liberal” ekonomi anlayışıyla da bağdaştırmak mümkün değildir.

Siyasal iktidar, ekonomide liberalliği fiyatların, zamların serbest ve fakat ücretlerin, gelirlerin tutuklu olduğu, demokrasiyi ise işçi hak ve özgürlükleri ile temel insan hak ve özgürlüklerinin dilediğince kısıtlı tutulması buyurganlığına dayandırmaktadır.

Bugün siyasi iktidarın bu kanun tasarısıyla % 2'lik oranda borçlanma görünümü altında adeta bir “zor alım”a yönelmesi, bu anlayışla geleceğe doğru işçi ücretlerine giderek el konulabileceği endişesini yaratmaktadır.

Esasen ekonomik ve sosyal durumlarını asgari hür toplu sözleşme düzeni yoluyla düzeltmek imkanlarından geniş ölçüde yoksun bırakılan çalışanlar, bu kanun tasarısıyla engelli ve kısıtlı bulunan hür toplu sözleşme hakkına doğrudan bir müdahale ile de karşı karşıyadır.

Bu kanun tasarısına oy verecek sayın milletvekilleri, bugünkü gelir düzeyleriyle çetin bir yaşama savaşı veren tüm çalışanların ücretlerinden adeta zor alıma gidilmesi gibi tehlikeli bir yolu açmış olacaklardır.

Bu nedenlerle siyasi iktidarı, tüm siyasi partileri ve değerli milletvekillerini yaşam savaşı veren çalışanların ücretlerini biraz daha eritmeye yönelik ve ağır sonuçlar doğuracak bir işleme ve çalışanları tahrike yönelmemeye davet etmeyi görev sayıyoruz.

SEYFİ DEMİRSOY

ölümünün
14. yılında
kabri başında

ANILDI

Türk işçi hareketinin unutulmaz lideri, TÜRK-İŞ 5. Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, aramızdan ebediyen ayrılışının 14. yıldönümünde, Ankara'daki kabri başında anıldı.

Karşıyaka Mezarlığı'ndaki anma törenine, TÜRK-İŞ Genel Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerinden başka, TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Üyeleri, Sendikacı ve eski ve yeni milletvekillerinden bazıları, Eski Genel Başkanlardan Halil Tunç, Denetleme ve Disiplin Kurulu Üyeleri ve Bölge Temsilcileri katıldılar.

Demirsoy Ailesinin de hazır bulunduğu anma töreninde bir konuşma yapan Genel Başkan Şevket Yılmaz, özetle şunları söyledi:

"Büyük Liderimiz, aramızdan ayrılışının 14. yılında, eşin, çocukların, dava arkadaşların ve TÜRK-İŞ Yönetiminde beraber çalıştığı sendikacılarla yine huzurundayız. Seni saygıyla ve rahmetle anıyoruz.

Değerli Başkanım, Türk İşçi Hareketi, her zaman olduğu gibi bugün de, senin gösterdiğin istikamette, azimli ve kararlı bir şekilde yürümektedir."

"RUHUN ŞADOLSUN AZİZ BAŞKANIM."

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Bayındır Sokak No: 10 Tel: 133 31 25-26-27-28-29 ANKARA	14	DOK GEMİ-İŞ Gen.Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak No: 13 Tel: 526 88 96 - 527 86 92 Yenikapı / İSTANBUL
01	TARIM-İŞ Gen.Bşk.: GAZANFER AKÇİN Necatibey Cad. 22 Tel: 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA	15	YOL-İŞ Gen.Bşk.: BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Tel: 118 05 95 - 125 78 64 - 125 38 07 ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ORHAN Strazburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel: 231 73 55-56-57	16	TES-İŞ Gen.Bşk.: Faruk BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Tel: 134 49 87-88-89 - 118 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel: 120 02 - 132 04 ZONGULDAK	17	TEZKOOP-İŞ Gen.Bşk.: KENAN GÜRBÜZ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2/16 Tel: 229 67 97 - 229 67 97 Sıhhiye / ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen.Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel: 174 88 (4 Hat) Gayrettepe / İSTANBUL	17	KOOP-İŞ Gen.Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Tel: 230 08 55 - 229 44 80 Yenışehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen.Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel: 164 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL	18	TÜMTİS Gen.Bşk.: Selim Paşa Sokak Tümtis Sarayı No: 62 Tel: 524 36 79 - 531 40 75
05	ŞEKER-İŞ Gen.Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Tel: 118 42 73-74 - 117 19 88 Bakanlıklar / ANKARA	19	DEMİRYOL-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel: 231 80 29-30-31-32
06	TEKSİF Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel: 131 21 70-71-72-73 ANKARA	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Gen.Bşk.: EMİN KUL Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane / İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen.Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad 17/3 Birlik İşhanı Tel: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen.Bşk.: ADNAN ÖZCAN İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Tel: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy / İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Gen.Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20/22-23 Tel: 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	22	LİKAT-İŞ Gen.Bşk.: AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel: 231 74 18-19 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Gen.Bşk.: İSMAİL ÖNAY Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işıl Apt. Kat: 1 Tel: 118 99 - 134 50 İZMİR	23	HABER-İŞ Gen.Bşk.: CUMHUR SARAÇ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/14 Tel: 230 22 60 - 229 36 12 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen.Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Necatibey Cad. 20/7 Tel: 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Tel: 231 80 45 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Gen.Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel: 145 70 30-31-32-33 Galatasaray / İSTANBUL	25	TOLEYİŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ARAS Asmalı Mescit Mah. Nergiz Sok. Tünel İşhanı Tel: No: 6 Kat: 3-4 Beyoğlu / İSTANBUL Tel: 149 61 73
11	BASS Gen.Bşk.: TAMER SONALP Sümer Sokak 29 Tel: 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen.Bşk.: KENAN DURUKAN İnkılâp Sokak 20 Tel: 134 20 00 - 134 20 01 - 134 20 02 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen.Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Tel: 229 53 91 - 229 53 96 - 229 33 28 Sıhhiye / ANKARA	27	TGS Gen.Bşk.: EREN GÜVENER Basın Sarayı Kat: 2 Tel: 527 85 35 Cağaloğlu / İSTANBUL
12	KRISTAL-İŞ Gen.Bşk.: HASAN BASRI BABALI Kazancı Yokuşu, Ağaçırağı Sokak No: 3 Daire: 10 80090 Taksim / İSTANBUL Tel: 151 95 77 (3 Hat)	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen.Bşk.: HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sokak 62 Tel: 513 82 54-55-56
13	TÜRK-METAL Gen.Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel: 229 17 53-54 Maltepe / ANKARA		TÜRK-SEN Gen.Bşk.: HÜSEYİN CURCIOĞLU 7 A Şehit Mehmet R.Hüseyin Sokak Tel: 72 444 Lefkoşe / KIBRIS